PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb postale I gruppo — Cena 50 lir — Leto XXIII. Št. 115 (6699) — TRST, sreda, 17. maja 1967

NA SEJI POSLANSKE KOMISIJE ZA PROMET

Odobren zakonski načrt o ustanovitvi avtonomne pristaniške ustanove v Trstu

Pri sestavi zakona so upoštevali mnenje posl. Belcija in slovenske poslanke Marije Bernetič - Zagotovljen letni državni prispevek 1500 milijonov lir - Trst je končno klasificiran med vsedržavna pristanišča

RIM, 16. — Odbor za promet pri poslanski zbornici je včeraj v prisotnosti ministra za trgovinsko mornarico Lorenza Natalija sprejel zakonski načrt o ustanovitvi avtonomne tržaške pristaniške ustanove. Glasovanja so se vzdržali komunisti. Tekst zakonskega načrta, ki je bil izglasovan, je pripravila ožja skupina parlamentarcev ter pri tem upoštevala zakonska načrta, ki sta ju svoj čas predložila predstavnik demokrstjanske stranke poslanec Belci ter predstavnica komunistične partije Italije poslanka Bernetičeva. Zakonski načrt, pri glasovanju katerega so se komunisti vzdržali, so takoj poslali v odobritev senatu.

V členu št. 1 naglaša besedilo, da se ustanovi avtonomna ustanova za tržaško pristanišče, kateri bo priznan status pravne osebe in nad katerim bo izvajalo nadzorstvo ministrstvo za trgovinsko mornarico. Ustanova bo trajala 30 let. V sklopu svoje pristojnosti bo ustanova skrbela za pospeševanje pristaniških dejavnosti in trgovinskega prometa v skladu z deželnim in državnim gospodarskim načrtovanjem ter pripravljala vse potrebno za razvoj trgovinskega in industrijskega poslovanja v zaledju, kolikor je to v zvezi s pomorskim prometom; ustanova bo tudi v sodelovanju z deželo in krajevnimi ustanovami pripravila načrt za postavitev novih naprav, za izboljšavo prometnih zvez med pristaniščem in zaledjem v državi in tujini. Poleg tega bo ustanova skrbela za upravljanje mehaničnih in tehničnih naprav za izkrcavanje, vkrcavanje in pretovarjanje blaga v pristanišču, v skladiščih in tudi v primerih «carine prostih zalog». Pristaniški ustanovi bo priznan redni finančni prispevek države in dežele, ravno tako pa bodo iz svojih sredstev prispevale pristaniški ustanovi določena sredstva pokrajinska uprava, tržaška občina ter trgovinske zbornice iz Trsta, Vidma in Gorice.

Država bo prispevala pristaniški ustanovi po 1.500 milijonov lir na leto. Ustanovi bo na razpolago dohodek od pristaniških taks in izkupiček za storitve uporabnikom. Ustanova bo lahko najemala posojila itd. Avtonomni ustanovi bodo načelovali predsednik, ki ga bo imenoval državni poglavar, upravni svet ter izvršni odbor v sodelovanju z odborom, ki ga bodo sestavljali pregledniki računov. Zakonski načrt končno klasificira tržaško pristanišče kot pristanišče prvega razreda v drugi kategoriji italijanskih pomorskih pristanišč.

Minister za trgovinsko mornarico Natali je včeraj skupini časnikarjev izjavil, da je ustanovitev pristaniške ustanove poglavitne važnosti za prihodnost Trsta in želje. Trst bo zdaj lahko ponovno našel na morju osnovo za svoj razvoj. Današnji dogodek predstavlja zato važen korak na poti njegove uveljavitve ne le v krajevnem temveč v mednarodnem merilu v luči novih časov in novih perspektiv.

Poslanec Machiavelli (Združena socialistična stranka) je v krajši izjavi poudaril, da je njegova skupina glasovala za ustanovitev pristaniške ustanove, ter naglasil velike prednosti, ki jih teritorialna in gospodarska uvrstitev pristanišča predstavlja za tržaško gospodarstvo. Machiavelli je nato polemiziral s komunistično skupino, ki se je glasovanja za pristaniško ustanovo vzdržala.

Tednik «Espresso» se sklicuje na sen. Parrija

RIM, 16. — Vodstro «Espressa» je danes objavilo nekatere podrobnosti v zvezi s člankom, ki bo objavljen v prihodnji številki in ki se nanaša na poročila o pripravah za državni udar v juliju 1964. Med drugim «Espresso» objavlja izjavo senatorja Parrija o razgovoru z generalom De Lorenzom spomladi 1966. Parri pravi, da je general De Lorenzo potrdil, da je na poziv predsednika republike uvedel izredne ukrepe in da je kasneje prav on predsedniku republike Segniju svetoval, da ne bi teh izrednih ukrepov izvedli.

Na izrecno vprašanje ravnatelja tednika «Espresso» je senator Parri potrditi, da je šlo za «ukrepe izrednega značaja» in da general De Lorenzo ni tega zanikal. Senator Parri je izjavil, da šef države nima oblasti izdajati ukazov izvršilnim organom. V istem listu bodo objavljene, tudi izjave bivšega podtajnika za trgovinsko mornarico Schiana in bivšega podtajnika za zaklad Anderlinija. Objavljeni bodo tudi nekateri dokumenti, ki se nanašajo na SIFAR.

V pričakovanju razprave o teh zelo ostrih notranjih vprašanjih je italijansko politično življenje doživelo določen zastoj in so samo v poslanski zbornici nadaljevali razpravo o zakonskem predlogu o reformi bolnišnic, med katero je govoril tudi minister za zdravstvo Mariotti.

Narašča napetost na Srednjem vzhodu

KAIRO, 16. — Davi so se nadaljevali premiki egiptovskih čet v zvezi z nenadno napetostjo, ki je nastala na meji med Sirijo in Izraelom. List «Al Ahram» piše, da bodo egiptovske oborožene sile nastopile, če bo Izrael napadel Sirijo ali ogrožal njeno varnost. List dodaja, da je ta sklep v skladu ne samo s pogodbo o skupni obrambi med ZAR in Sirijo, temveč tudi s stalno egiptovsko politiko glede morebitnega izraelskega napada na katero koli arabsko državo. List piše dalje, da je bilo egiptovsko poveljstvo včeraj v stalnem stiku s sirskim poveljstvom v Damasku, kjer je sedaj načelnik glavnega štaba egiptovskih oboroženih sil.

Iraski zunanji minister je davi sprejel sirskega poslanika in mu zagotovil, da je Irak pripravljen pomagati z vsemi sredstvi Siriji proti morebitnemu izraelskemu napadu. Iraški zunanji minister se je pogovarjal tudi s poslaniki Francije, Sovjetske zveze, ZDA in Velike Britanije ter jih zaprosil, naj obvestijo svoje vlade o stališču iraške vlade.

V Londonu je predstavnik Foreign Officea izjavil, da z zaskrbljenostjo spremljajo naraščajočo napetost med Sirijo in Izraelom. Izraelski poslanik v Londonu je zahteval danes sestanek pri državnem ministru v Foreing Office Thomsonu. Do sedaj niso v Londonu podali še nobenega uradnega komentarja, ugotavlja pa se, da se britanska vlada strinja o podpori morebitnim pobudam glavnega tajnika OZN U Tanta s tem v zvezi. U Tant bo prišel v četrtek v London na vabilo angleške vlade.

Grška vlada in vojaške dobave

ATENE, 16. — «Grški radio je javil, da so člani» centralnega odbora za severni Epir zahtevali od grške vlade, da intervenira v korist prebivalstva in da pomaga prebivalstvu, ki trpi pod «komunističnim režimom, ki se bori proti veri». Gre za področje, ki je sestavni del Albanije in na katerem živi pomemben del grškega prebivalstva.

Grška vlada se izgovarja glede odnosov z Jugoslavijo, češ da je treba pustiti ob strani ekstremistične izjave in da je treba upoštevati spremenjeno ozračje v Grčiji. Poleg teh visoko donečih izjav je zanimivo dejstvo, da je grška vlada potrdila, da bo prekinila sporazum o obmejnih prehodih šele 13. novembra 1967, ko ta sporazum zapade.

Iz washingtonskih krogov pa prihajajo vesti, da nameravajo ZDA prekiniti dobave določenih vojaških potrebščin in da bodo omejili splošni obseg dobav, ki je v lanskem letu dosegel 78 milijonov dolarjev in ki bi moral biti v letošnjem letu enak lanskemu. General Patakos je v tej zvezi dejal, da grška vlada ni povzročila omejitve podpore in da je to vprašanje v pristojnosti ZDA, ki so mnogo močnejše od Grčije.

NOVO OPOZORILO TAJNIKA OZN

U Tant znova opozarja na nevarnost spopada med Kitajsko in ZDA

Moskovska «Pravda» o Johnsonovih izjavah

Ameriško letalo padlo na kitajsko ozemlje?

NEW YORK, 16. — Glavni tajnik OZN U Tant je na sestanku ob deseti obletnici društva za Azijo opozoril na možnost spopada med ZDA in Kitajsko. Zato poudarja potrebo, da se obe državi sporazumeta in navežeta stike.

Pentagon je danes javil, da ni izključeno, da je neko ameriško letalo padlo na kitajsko ozemlje, potem ko ga je zadelo severnovietnamsko protiletalsko topništvo med bombardiranjem naprav v bližini kraja Kep, ki je oddaljen 50 kilometrov od Hanoja in kjer je oporišče za letala «Mig».

Moskovska «Pravda» komentira poročila o besedah, ki jih je predsednik Johnson izrekel svoji hčeri pred enim letom in ki se glasijo: «Tvoj oče bi utegnil priti v zgodovino kot človek, ki je začel tretjo svetovno vojno.» List pravi, da bi hotele ZDA ustrahovati in prikazati, da je Bela hiša pripravljena na vsako tveganje, dodaja pa, da morajo te besede v psihološki vojni vsekakor pritegniti pozornost.

Zatem govori list o militarističnem histerizmu in antikomunizmu, ki so ju sprožili v propagandistične namene v ZDA, in ugotavlja, da ne gre samo za avanturizem in neodgovornost. Američani se dobro zavedajo hudih posledic, ki lahko nastanejo zaradi njihove politike stopnjevanja vojne v Vietnamu.

Ameriško letalstvo je včeraj koncentriralo vse svoje napade na južni del Severnega Vietnama, bombniki «B 52» pa nadaljujejo bombardiranje v Južnem Vietnamu.

Osvobodilne sile so preteklo noč obstreljevale z minometi naprave ameriškega poveljstva v Hue.

Protibritanske demonstracije v Pekingu

PEKING, 16. — Več desettisočev demonstrantov je davi demonstriralo pred britanskim diplomatskim predstavništvom v Pekingu zaradi dogodkov v Honkongu. Ponoči so popisali zidove predstavništva s protibritanskimi gesli. Demonstranti so prišli pred rezidenco britanskega odpravnika poslov v dolgih kolonah iz vseh delov mesta in so vpili protibritanska in tudi protisovjetska gesla. Kakih 20 kitajskih uradnikov, ki so zaposleni v britanskem uradu, so zapustili urad in mahali z rdečo knjižico. Agencija Nova Kitajska poroča, da se je sinoči udeležilo nad 40.000 ljudi protibritanskega zborovanja v mestu Kvang Čov v južni Kitajski.

V Šanghaju pa so bile demonstracije pred angleškim konzulatom. Velika skupina demonstrantov je vdrla v urad in ga popolnoma razdejala. Angleški odpravnik poslov v Pekingu je takoj pismeno protestiral pri kitajskem zunanjem ministrstvu.

Demonstracije pred angleškim predstavništvom spominjajo na velike demonstracije v začetku leta pred sovjetskim poslaništvom. Demonstranti nadlegujejo angleške diplomate in druge obiskovalce britanskega poslaništva. Ob tej priložnosti so demonstranti udarili po glavi nekega angleškega diplomata, od katerega so zahtevali, naj gre s sklonjeno glavo pod sliko Maocetunga.

Sovjetski list o britanski zahtevi za vstop v EST

MOSKVA, 16. — Glasilo sovjetskih sindikatov «Trud» piše, da je uradna zahteva britanske vlade za sprejem v evropsko gospodarsko skupnost samo kapitulacija laburistov pred monopoli. List dodaja, da se je Velika Britanija zadovoljila postati manjš. partner Zahodne Nemčije, upoštevajoč glavno vlogo, ki jo ta ima v okviru skupnega tržišča. Čeprav je Wilson dobil v spodnji zbornici večino glasov o načrtu za vstop v skupnost, je očitno, da so mnenja, ki so ga izrekli volivci na nedavnih delnih britanskih volitvah, predstavljali tisti parlamentarci, ki so glasovali proti zahtevi za sprejem v skupnost.

DANES

Uresničitev avtonomne pristaniške ustanove predstavlja za tržaško gospodarstvo brez dvoma pomembno pridobitev, ki utegne imeti v prihodnosti našega emporija daljnosežne posledice. Po težavnem životarjenju Javnih skladišč v zadnjih letih, ko je podjetje poslovalo s čedalje večjo finančno izgubo, bo pristaniška ustanova lahko prinesla težko pričakovani preokret na boljše in storila prvi korak na poti postopnega izboljšanja pristaniškega dela in novega razvoja tranzitnega prometa med čezmorjem in zaledjem. Ko je vodstvo Javnih skladišč s prvim aprilom letos povišalo tarife storitvam povprečno za 10 odstotkov, je Trst ponovno zaostal v konkurenčni tekmi z drugimi pristanišči ter se je njegov položaj s tega vidika ponovno občutno poslabšal. Po poldrugem mesecu lahko z zadovoljstvom ugotavljamo, da se zdaj načelno odpirajo nekatere možnosti za agilnejše poslovanje pristaniških organizacij, za perspektivno znižanje pristaniških tarif in za izboljšanje tržaških prerogativ v pomorski konkurenci na Jadranu in v srednji Evropi. Ta elastičnost je toliko bolj potrebna v trenutku, ko se sosedno pristanišče v Kopru polagoma spaja z evropskim železniškim omrežjem, ko se Reka modernizira tudi z nakupovanjem najsodobnejših pristaniških naprav italijanskega izvora in ko v Bakru slovesno odpirajo novo pristanišče za blago v razsutem stanju; toda konkurence tržaškemu pristaniščU ne izvajajo le jugoslovanska pristanišča na Jadranu, temveč tudi najvažnejša pristanišča na Severu in pa nekatera italijanska pristanišča. Zlasti v zvezi s temi zadnjimi konkurenti je treba poudariti težave, ki jih je za naše pristanišče predstavljalo dejstvo, da samo pristanišče ni bilo klasificirano ter da so morala zaradi tega Javna skladišča kriti iz lastnih sredstev stroške, ki jih krijejo drugod v Italiji železniška uprava ali razna ministrstva. Ta kriza je zdaj popravljena: zakonski načrt, ki so ga pravkar sprejeli v Rimu nas končno klasificira ter s tem olajšuje bilanco pristaniške ustanove za vse tiste stroške — ki gredo v težke milijone — ki jih predstavljajo železniške storitve, razvetljava, čiščenje in dobave vode.

Ustanovi sta dalje zakonsko zagotovljena letni državni prispevek v višini poldruge milijarde lir, ter deželni prispevek v višini nadaljnje pol milijarde lir. Koliko bodo lahko vrgle na leto druge aktivne postavke v bilanci pristaniške ustanove, ni mogoče vedeti v naprej. Vsekakor bi morala poslovna bilanca dovoljevati ustanovi vodenje take širokosrčne tarifne politike, ki bi zmala priklicati v Trst tiste prometne tokove, ki mu po njegovem zemljepisnem položaju v Evropi naravno pripadajo. Pristanišče, kakor je tržaško, postavljeno na skrajnem severnem predelu Jadranskega morja, ki sega globoko v osrčje srednje Evrope, ima po svoji legi neomejene možnosti razvoja, seveda pod pogojem, da se poslovanje čezenj gospodarsko izvaja s primerno tarifno politiko in z modernizacijo pristaniških naprav pa bo pristaniška ustanova sedaj lahko stopila na to pot zanesljivega poslovnega uspeha; čim prej se bo to zgodilo, tem da bolje bo. Zato je želja nas vseh, da bi tudi senat v najkrajšem času sprejel zakonski načrt, ki ga je sinoči sprejela poslanska zbornica, da bomo lahko v Trstu čimprej nadoknadili kar smo doslej na tem področju zamudili.

E. F.

Zaključen je obisk Fanfanija v Moskvi, ki se je pričel s senzacionalnim odstopom italijanskega pred. stavnika v Washingtonu Fenoltea. Očitno je šlo za izreden in v zgodovini diplomacije še nezapisan primer sinhronizacije potovanja nekega zunanjega ministra ter istočasnega odstopa veleposlanika iste države. Seveda ne more iti za slučajnost, temveč za odraz pritiska ZDA na Italijo, ki je prišel do izraza tudi v opreznem načinu izjav Fanfanija med obiskom v Sovjetski zvezi.

Zaključno uradno poročilo, kot tudi vsa poročila o razgovorih med moskovskim obiskom italijanskega zunanjega ministra, moramo zaradi tega ocenjevati s tega zornega kota. Prav zato pa so še toliko bolj zanimive nekatere optimistične ugotovitve, ki izhajajo iz teh razgovorov kot tudi podčrtana razlika med stališčem ZDA in Italije glede vietnamskega spopada. Skratka gre bolj za razpravo med vrsticami, kot za odkrita mnenja.

Istočasno je treba seveda tudi upoštevati dejstvo, da Fanfani ni razpravljal samo o splošnih zunanjepolitičnih vprašanjih, temveč da so bila na dnevnem redu tudi zelo resna vprašanja dvostranske politike, pri čemer gre za resne italijanske interese, ki so znani kot graditev avtomobilske tovarne v mestu Togliatti in za graditev naftovoda do Trsta, kar naše področje še zlasti zanima.

V italijanskem političnem življenju je še vedno v ospredju zadeva «Espresso», glede katere ravnateljstvo lista napoveduje objavo dokumentiranih izjav, s čimer se zlasti sklicuje na senatorja Parrija.

TISKOVNA KONFERENCA FRANCOSKEGA PREDSEDNIKA

De Gaulle postavlja številne pridržke proti sprejemu Velike Britanije v EST

Med drugim je poudaril, da je Velika Britanija atlantska država in je predlagal, naj prej izvede sama številne spremembe - Ponovno je obsodil vojno v Vietnamu - Danes splošna protestna stavka proti posebnim pooblastilom

PARIZ, 16. — General de Gaulle je imel danes napovedano tiskovno konferenco, na kateri je bilo navzočih nad tisoč francoskih in tujih časnikarjev. Časnikarji so postavili številna vprašanja

Najprej je de Gaulle govoril o notranjem stanju in je trdil, da pri zadnjih volitvah ni šlo za republiške ustanove in za noben referendum, temveč za 487 krajevnih tekmovanj. Vendar pa je kljub temu šlo tudi za republiške ustanove, ker je šlo pri volitvah za to, da se oblast znova prepusti strankam. Obtožil je stranke, da so hotele doseči izvolitev «negativne večine», zato da bi prisilila predsednika vlade da zapusti «najvišjo odgovornost republike in Francije v nasprotju z obveznostmi mandata, ki mu ga je dalo vse ljudstvo».

De Gaulle je posvaril neodvisne republikance in njihovega voditelja Giscarda d'Estainga, ki so vedno bolj uporniški zavezniki golistov. Dejal je, da bi bila vsaka akcija za razbijanje sedanje večine nasprotna s politično moralnostjo in s koristmi ljudstva. Pozval je centriste, naj se pridružijo sedanji večini.

Govoril je zatem o posebnih pooblastilih in je s tem v zvezi podal rožnat pregled o dosedanjih dosežkih golističnega režima. Omenil je, da ustava dopušča posebna pooblastila vladi ter da so bila ta pooblastila že sedemkrat zahtevana in odobrena v sedmih letih vlade pete republike. To se bo torej zgodilo še enkrat. Dejal je, da ni v tem nič takega, kar ne bi bilo popolnoma normalno.

Odgovoril je nato na vprašanje glede prihodnje konference na vrhu v Rimu in dodal, da se je v zadnjem času ustvarila večja solidarnost med šestimi državami. To je morda posledica pravkar zaključenih carinskih pogajanj, ki so pokazala, «da so atlantske države, najbolj atlantske, reči hočem ZDA, Velika Britanija in skandinavske države, imele bistveno različne interese, kakor kontinentalne države.» «To je morda tudi rezultat močnega pritiska Američanov in Britancev, da bi prisilili Evropo, da sprejme v lastno breme v korist primanjkljajev anglosaških plačilnih bilanc ustvaritev umetnih valutnih sredstev, ki se imenujejo likvidnost. Ker ne bi ta sredstva bila več zajamčena z zlatom, bi predstavljala nov neizčrpen vir inflacije in defiacije, ki bi se pridružil tistemu, ki že v okviru sistema Gold Exchenge izhaja iz samovoljne in pretirane emisije in izvoza dolarjev. Končno se ta okrepitev evropskega duha med šestimi lahko pripiše tudi grožnji, ki visi nad njimi na tehnološkem sektorju zaradi osvojevalne poplave Američanov. Toda predvsem na političnem sektorju, povezanim seveda z obrambnim sektorjem, je obnašanje ZDA ob podpori Britancev lahko omogočilo šestim, da so ugotovile, kakšni izrazito evropski razlogi opravičujejo njihovo soglasje, pa naj gre za vprašanja evropske varnosti ali pomiritve, za sporazumevanje in sodelovanje z vzhodnimi državami, ki teži po začrtanju poti za rešitev nemškega vprašanja, ali pa naj gre za vojno, ki se zaostruje v Aziji, ali pa za pomoč, ki naj jo bolj razvite države dajejo nerazvitim.

Zatem je de Gaulle govoril o zahtevi Velike Britanije za sprejem v evropsko skupno trižišče. Omenil je, da je bila zahteva postavljena že večkrat, in pripomnil, da je Francija zadovoljna, ker se Velika Britanija nagiba k evropski gospodarski skupnosti. Pripomnil je, da ne bo nobenega francoskega veta. Toda potrebno je vedeti, ali je v sedanjem okviru moč priti do rezultata in v kakšnih pogojih. Dodal je, da je treba videti, do kakšne mere se zdi umestno sprejeti Anglijo. Omenil je težave, s katerimi se spoprijemajo države članice v zvezi s številnimi vprašanji, in je pripomnil, da bi vključitev novih in velikih elementov pomenilo znova zamajati celoten kompleks in tudi podrobnosti ter postavljati vprašanje na povsem drugačne temelje. De Gaulle je pripomnil, da je bilo moč zgraditi to stavbo, ker je šlo za kontinentalne države, ki so bile blizu druga drugi in so bile komplementarne glede ustroja svojega gospodarstva in so ustvarjale s svojim ozemljem strnjen zemljepisni in strateški kompleks. Pripomnil je, da je Velika Britanija sproti, kakor se je ta skupnost organizirala, odklanjala udeležbo v njej, ter da je celo zavzemala proti njej sovražno stališče, ker je mislila, da vidi v njej gospodarsko in politično nevarnost. Pozneje se je skušala Velika Britanija pogajati za pridruženje toda v takih pogojih, da bi njen pristop zadušil skupnost. Pozneje je druga britanska vlada izjavila, da noče vstopiti v skupnost in je še bolj okrepila svoje vezi s Commenwealthom in z drugimi evropskimi državami, ki so se povezali z njo v področje svobodne izmenjave.

Ko je omenil britansko zahtevo za sprejem v skupnost, je de Gaulle dejal, da so s tem v zvezi ovire ogromne, zlasti kar se tiče kmetijstva. Sprejem Velike Britanije v skupnost, ne da bi ta bila obvezana spoštovati kmetijsko ureditev šestih, bi pomenil uničiti to ureditev in jo zrušiti in s tem razbiti ravnotežje vsega skupnega trižišča. To bi pomenilo odvzeti Franciji enega glavnih vzrokov, zaradi katerih je članica skupnega trižišča.

Med težavami, ki jih je de Gaulle omenil, je tudi finančna plat. Dejal je, da gre predvsem za vprašanje svobodnega kroženja kapitala. Ta svobodno kroži v Evropi, v Veliko Britanijo sicer lahko prihaja brez omejitev, toda je ne more zapuščati. Govoril je tudi o položaju funta šterlinga. Dejal je, da je valuta šestih držav dosegla stopnjo medsebojne odvisnosti. Po njegovem je bilo to mogoče, ker je valuta šestih držav popolnoma trdna, kar omogoča neko pariteto med njimi. Če bi dodali šterling k valuti šestih držav, bi na valutno stanje skupnega trižišča padla nova in nepredvidnega orgovornost. De Gaulle je dejal, da je šterling ena svetovnih rezervnih valut, zaradi česar kopičijo mnoge države ogromne kredite v šterlingih do Velike Britanije.

Končno je de Gaulle govoril o politični plati vprašanja. Govoril je o zamisli, da bi se Evropa združila v evropski kompleks z vseh vidikov, ki bi se lahko zase pogajal s političnega vidika s komer koli. «Če upoštevamo posebne odnose, ki jih Velika Britanija ima z ZDA in s Commonwealthom, je dejal de Gaulle, kako bi se mogla ta evropska politika združiti z angleško?»

Na koncu je dejal, da bi vstop Velike Britanije v skupno trižišče pripeljal do naslednje alternative: ali menjati evropsko skupno trižišče. Ta sprememba z vstopom Velike Britanije, z vsemi zahtevami ali potrebnimi izjemami, bi narekovala zgraditev povsem nove stavbe in bi morali popolnoma odpraviti to, kar je bilo do sedaj zgrajenega. Tedaj bi se evropska skupnost spremenila v neke vrste zahodnoevropsko področje svobodne izmenjave in pozneje celo v atlantsko področje svobodne izmenjave. Drugače pa bi lahko podpirali pristop Velike Britanije na podlagi pridružitvenega režima, ki ga rimske pogodbe predvidevajo.

Zatem je de Gaulle predlagal še eno rešitev, in sicer: preden se menja to, kar je sedaj, naj se počaka na nadaljnji razvoj v Veliki Britaniji, da se ta notranji in zunanji razvoj zaključi, ter da Angleži sami izvršijo potrebne politične in gospodarske spremembe. Francija bi z veseljem sprejela tako rešitev.

De Gaulle je med tiskovno konferenco zelo malo omenil mednarodno politiko. Med drugim je ponovno zahteval konec «skandalozne tuje intervencije v Aziji».

Sindikalne organizacije medtem nadaljujejo priprave za jutrišnjo splošno stavko v Franciji. Stavko so določili, da protestirajo proti zahtevi vlade, naj ji poslanska zbornica izglasuje posebna pooblastila glede nekaterih gospodarskih vprašanj in socialnega skrbstva.

Spričo zelo majhne večine v poslanski zbornici in strinjene opozicije, se je vlada odločila zahtevati posebna pooblastila za več mesecev.

Razprava o posebnih pooblastilih se bo začela v četrtek. To je danes sklenila posebna parlamentarna komisija, ki je razpravljala o vladnem načrtu. Kakor je znano, je zveza levice s komunisti predložila skupno resolucijo proti vladi, o kateri bodo glasovali 20. maja. Za zrušitev vlade bi bilo potrebnih 244 glasov, toda opozicija jih bo kvečjemu zbrala 230 do 235. Neodvisni republikanci so napovedali, da se bodo eventualno vzdržali, «samo da preprečijo politično krizo». Predvideva se, da bodo centristi v veliki meri podprli resolucijo opozicije. Zmaga vlade bo vsekakor zelo relativna.

Stavka se je na raznih sektorjih začela že nocoj. Zlasti so že začeli stavkati tiskarji in nameščenci pri teleprinterjih. Stavka se bo zaključila jutri pozno zvečer.

ZAKLJUČEN OBISK FANFANIJA V MOSKVI

Dokaj optimistično poročilo o obisku ital. zunanjega ministra

V zaključnem poročilu je rečeno, da so bili razgovori prijateljski, odkriti in konstruktivni

MOSKVA, 16. — Zaključil se je obisk italijanskega zunanjega ministra Fanfanija v Moskvi, in je bilo v tej zvezi izdano uradno sporočilo, ki v uvodu govori o stikih, ki jih je imel Fanfani s sovjetskimi državniki, in ki nadalje pravi, da so bili razgovori prijateljski, odkriti in konstruktivni.

V uvodu se nadalje sklicuje na splošna načela nevmešavanja v notranje zadeve drugih držav in na neodvisnost narodov.

Osrednji del poročila je posvečen neširjenju atomske oborožitve, pri čemer se govori, da taka pogodba ne sme na noben način zavreti znanstvenega in tehničnega razvoja. Nadalje je govora o pomirjenju in o varnosti v Evropi in se izrecno omenja evropska konferenca.

Glede Vietnama se izraža zaskrbljenost, saj gre za vprašanje, ki predstavlja resno nevarnost za mir. V tej zvezi je zelo zanimivo, da sta Sovjetska zveza in Italija izrazili zadovoljstvo glede sodelovanja na vseh sektorjih. Očitno gre za nekaj več kot za dvostranske odnose in sta v poročilu omenjena predsednik republike Saragat in predsednik vlade Moro, ki sta imela v tej zvezi koristne razgovore.

Poseben poudarek je dan v okviru dvostranskih odnosov tovarni avtomobilov in še zlasti zgraditvi metanovoda med Sovjetsko zvezo in Italijo.

Fanfanijev obisk v Moskvi se je zaključil s svečano večerjo, med katero je Fanfani dejal da gre za nadaljevanje razgovorov, ki so se pričeli v Rimu že v oddaljenem razdobju leta 1960. Nato je Fanfani govoril o ideoloških razlikah in o podobnostih dveh svetov. Zunanji minister Gromiko pa je nekoliko trezneje razpravljal o sodelovanju dveh narodov v korist miru na svetu. V zdravici je Gromiko ponovil osnovna stališča Sovjetske zveze, ki so prišla do izraza že med razgovori.

Milentije Popović predsednik zvezne skupščine

Tito bo danes ponovno izvoljen za predsednika republike

Tiskovna konferenca diplomatskih predstavnikov arabskih držav v zvezi z napetostjo na Srednjem vzhodu

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 16. — Poslanci zvezne skupščine so na današnji skupni seji vseh svetov soglasno izvolili za novega predsednika zvezne skupščine na mesto tekel mandat, Milentije Popovića, podpredsednika zvezne konference SZDL Jugoslavije, za podpredsednike pa dr. Marjana Brecelja, Filipa Bajkovića, Blažo Djuričića, Davida Nimanija, Gustava Vlahova in dr. Miloša Žanka. Na isti seji so bili izvoljeni tudi predsedniki, podpredsedniki in člani posameznih skupščinskih odborov in komisij.

Novi predsednik zvezne skupščine Milentije Popović je ob prevzemu svoje dolžnosti med drugim ob burnem odobravanju vseh poslancev izrekel zahvalo Edvardu Kardelju za vse, kar je storil kot predsednik skupščine, in mu zaželel poln uspeh pri delu na odgovornih družbenih, političnih in državnih poslih, ki ga čakajo. Kot največjo nalogo skupščine v njenem bodočem delu je Popović omenil delo za uresničenje smotrov reforme, to je borbo za vedno bolj vsebinsko obliko samoupravljanja in neposredno socialistično demokracijo, za popolno uveljavitev gospodarskega in političnega položaja delovnega človeka, za krepitev materialne osnove družbe in standarda delovnih ljudi, za krepitev neodvisnosti Jugoslavije in za nadaljnjo krepitev bratstva in enakopravnosti narodov in narodnosti Jugoslavije. Zvezna skupščina se bo sestala jutri dopoldne ob 10. uri, da bi na skupni seji ponovno izvolila za predsednika republike maršala Tita.

Na ločenih sejah so bili izvoljeni novi predsedniki in podpredsedniki svetov zvezne skupščine razen v prosvetno-kulturnem svetu, kjer je bil izvoljen samo predsednik in to Nikola Čašule, ker podpredsedniku Djuru Kladarinu ni še potekel mandat. Za predsednike in podpredsednike posameznih svetov so bili izvoljeni: za predsednico sveta narodov Vida Tomšič za podpredsednika Živko Žižić; za predsednika zveznega sveta Vidoje Smilevski, za podpredsednika Viktor Avbelj; za predsednika gospodarskega sveta Petar Zečević, za podpredsednika Ante Marković; za predsednika organizacijsko političnega sveta Velimir Stojnik, za podpredsednika Božidar Mihajlović; za predsednika socialno zdravstvenega sveta Ika Mirković, za podpredsednika dr. Dimitrije Milanović.

Predsednik republike maršal Tito je za novega generalnega tajnika predsednika republike namesto Bogdana Crnobrnje imenoval Vladimira Popovića, dosedanjega predsednika odbora za zunanje zadeve in mednarodne odnose zveznega sveta zvezne skupščine.

Diplomatski zastopniki Sirije, Združene arabske republike, Iraka, Alžirije, Libije, Tunizije Maroka in Libanona so na tiskovni konferenci v sirskem veleposlaništvu v izjavi, ki jo je prebra odpravnik poslov Sirije, obtožili imperialiste, da so ob sodelovanju Izraela, reakcionarnih krogov Sirije, vladarjev Jordanije in Saudove Arabije pripravili zaroto proti Siriji in do sedaj, ker zarota ni uspela pripravljajo s pomocjo Izraela ter monarhističnih režimov Jordanije in Saudove Arabije napad na Sirijo. Po konferenci so študentje arabskih držav pred sirskim poslaništvom organizirali protestno zborovanje, s katerega so poslali protestne brzojavke generalnemu tajniku U Tantu, svetu ministrov v Damasku, predsedniku ZAR in ameriškemu veleposlaniku v Beogradu.

B. B.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 18.9, najnižja 17.6, ob 19. uri 18.4 stopinje, vlaga 87 odst., zračni tlak 1006.6 pada, veter 6 km jugovzhodnik, nebo pooblačeno, morje mirno, temperatura morja 18 stopinj, dežja je padlo 15 mm.

Tržaški dnevnik

Danes, SREDA, 17. maja
Mojca
Sonce vzide ob 4.32 in zatone ob 19.30. Dolžina dneva 14.58. Luna vzide ob 11.27 in zatone ob 1.37.
Jutri, CETRTEK, 18. maja
Dubravka

POSLANSKA KOMISIJA ZA PROMET ODOBRILA ZADEVNI ZAKON

Odmevi v Trstu ob ustanovitvi avtonomne pristaniške ustanove

Izjave vladnega komisarja dr. Cappellinija, župana inž. Spaccinija, predsednika pokrajine dr. Savone in pokrajinske federacije PSU

Vest, da je poslanska zbornica sprejela zakonsko določbo o ustanovitvi tržaške avtonomne pristaniške ustanove, je v našem mestu zbudila velik odmev v političnih, gospodarskih in upravnih krogih. Vladni komisar dr. Cappellini je v tej zvezi izjavil, da je ustanovitev pristaniške ustanove, ki jo predvideva člen 70 ustavnega zakona z dne 31. januarja 1963, št. 1, temeljnega pomena za tržaško gospodarstvo. Naše pristanišče preživlja težke čase ter se le počasi razvija v primerjavi z drugimi italijanskimi pristanišči; za rešitev problemov, ki nastajajo iz tega, bo mogoče najti primerno rešitev z ustanovitvijo pristaniške ustanove, ki bo morala Trstu zagotoviti možnosti za razvoj dejanske konkurenčnosti v primerjavi z drugimi nacionalnimi in tujimi pristanišči. Temeljita proučitev vprašanja pristaniške ustanove s strani vlade ob pomoči predstavnikov tukajšnjega političnega in gospodarskega življenja, jamči, da bo ustanova imela upravno juridičen ustroj, ki ji bo omogočal čim ekonomičnejše poslovanje, ter da ji bodo zagotovljena finančna sredstva, potrebna za vzdrževanje zunanje konkurence ter za postopno izboljšanje svojih tehničnih naprav. Pristaniška ustanova bo postala nov pomemben činitelj za nadaljnji razvoj tradicionalne pristaniške dejavnosti našega mesta, kar predstavlja še vedno, zraven industrijskih dejavnosti, enega izmed poglavitnih elementov razvoja in napredka. Zaradi vsega tega izražam željo, je zaključil dr. Cappellini naj bi zakonski osnutek, ki ga je pravkar odobrila poslanska zbornica, izpolnili v najkrajšem času svoj «iter», ter svoje prepričanje, da bo z ustanovitvijo novega organizma ob sodelovanju vseh zainteresiranih krogov, prizadetih operaterjev in delavcev, mogoče prebresti sedanje težave in ugodno rešiti problem pristaniškega prometa ter omogočiti Trstu, da ponovno zasede mesto, ki mu pripada v okviru italijanskega pomorstva.

Predstavnik tržaške krščanskodemokratske stranke poslanec Belci je naglasil, da je zakon življenjske važnosti za naše gospodarstvo, ker po svojih ekonomskih, finančnih in upravnih sestavinah omogoča Trstu, da v prihodnjih letih ponovno razvije svoje tradicionalno poslovanje velikega emporija. S tem zakonom se pristaniški ustanovi priznavajo precejšnja finančna sredstva, ki bodo omogočila Trstu nov razmah konkurenčne aktivnosti. Pristaniški ustanovi bo namreč zagotovljen letni državni prispevek v višini 1,5 milijarde lir; poleg tega bo dežela prispevala vsako leto po 500 milijonov lir od svojega. Uprava državnih železnic bo prevzela nase stroške za železniške storitve znotraj pristanišča, ministrstvo za javna dela pa stroške za razsvetljavo, čiščenje, dobave vode in druge javne storitve. Zakon klasificira tržaško pristanišče ter zagotavlja jamstva v zvezi z osebjem Javnih skladišč. Končno zakon določa prispevek Javnim skladiščem v višini 1,5 milijarde lir tudi za leto 1967.

Tudi predsednik pokrajinske uprave dr. Savona je sinoči izrazil v svojem lastnem imenu in v imenu pokrajinskega odbora zadovoljstvo v zvezi s sprejetjem zakonskega osnutka ter je naglasil, da se je s tem kriza Javnih skladišč končno začela bližati svojemu koncu. Župan inž. Spaccini je v občinskem svetu podčrtal pomen novega zakona za tržaško gospodarstvo ter izrazil upanje, da bo tudi pristojni odbor v okviru senata sprejel zakonski predlog v najkrajšem času. Inž. Spaccini je pozval vse politične stranke, naj bi našle skupen jezik pri obravnavanju tega vprašanja, ki je poglavitne važnosti za tukajšnje gospodarsko življenje.

Vodilni odbor pokrajinske sekcije krščansko demokratske stranke se je zahvalil parlamentarcem levega centra in še posebej svojemu članu Belciju za doseženi uspeh ter v tej zvezi naglasil, da se sprejeti zakon, kar se tiče teritorialne, normativne in finančne pristojnosti pristaniške ustanove, načelno ujema z gledišči krščansko demokratske stranke.

Tudi pokrajinsko tajništvo Združene socialistične stranke je izrazilo zadovoljstvo v zvezi s sprejetjem zakonskega osnutka ter naglasilo, da predstavlja pristaniška ustanova sad prizadevanj političnih strank, ki so dale pobudo za ustanovitev dežele, da bi zajamčile razvoj tržaške trgovine, in ki so pritegnile v to politiko državo in deželo. Po mnenju socialistov predstavlja sprejeti zakonski osnutek pozitivno uskladitev raznih osnutkov, ki so bili svoj čas predloženi, in med katerimi je enega predložila socialistična stranka. Socialistično tajništvo namerava zdaj stopiti v stik s senatorjem Zannierom, ki je nosilec socialističnega predloga, da bi se ta zavzel za čim prejšnje sprejetje zakona tudi v senatu, da bi bila pristaniška ustanova uresničena v najkrajšem času.

Resolucija miljske sekcije PSI-PSDI za uresničitev sklepov CIPE

Izvršni odbor miljske sekcije PSI-PSDI je na svoji zadnji seji razpravljal o položaju v podjetju IRI glede na izvajanja sklepov CIPE. Delavci so namreč zaskrbljeni, kdaj se bodo začeli izvajati razni sklepi. Med drugim so v miljski občini zaskrbljeni glede novic, da ne bodo gradili tovarne «Grandi motori — Fiat» pri Orehu. Zaradi tega so na omenjeni seji soglasno odobrili resolucijo, s katero pozivajo pokrajinsko vodstvo stranke, naj ugotovi resničnost takih vesti in naj posreduje na pristojnem mestu, da se bodo izvajali sklepi CIPE in pri Orehu zgradila omenjena tovarna. Razen tega miljska sekcija zahteva, da se v nekdanji ladjedelnici Sv. Roka uredi obrat za razplinjevanje petrolejskih ladij, ter naproša pokrajinsko vodstvo, da se zavzame pri pristojnih oblasteh, da bodo vojaški objekti pri Lazaretu dodeljeni v turistične namene.

Nova številka Uradnega vestnika

Pred dnevi je izšla 14. številka Uradnega vestnika Furlanije-Julijske krajine. Med drugim vsebuje odlok predsednika Berzantija, s katerim se imenuje dr. Cucchi za člana deželnega odbora za brodarstvo namesto umrlega inž. Giacomellija.

● Župan Spaccini je poslal sindikalnim organizacijam brzojavko, v kateri sporoča, da pristaja na sestanek s sindikalnimi zastopniki uslužbencev ACEGAT v petek, za izmenjavo misli.

SINOČI V NATRPANI MALI DVORANI KULTURNEGA DOMA

Lep in zelo kvaliteten nastop gojencev šole Glasbene matice

Predstavilo se je 15 inštrumentalnih solistov, dva solo pevca, zbor harmonik in združena mladinska zbora iz Trsta in z Opčin

Javni nastopi gojencev glasbene šole Glasbene matice predstavljajo vedno pomemben dogodek v našem kulturnem in narodnem življenju, saj nam nudijo priložnost, da se na njih seznanjamo z delom in uspehi te naše kulturno-vzgojne ustanove. Skoraj vedno nam tudi nudijo priložnost, da lahko ugotavljamo, kako je to delo resno in strokovno in kako gojenci, če že ne vsi, pa vsaj velika večina, vidno napredujejo v svojem znanju, kako nam tako rekoč pred očmi raste mladi glasbeni rod, na katerem bo že v najkrajšem času teža našega kulturnega in prosvetnega življenja.

Sinočnji, prvi letošnji javni nastop v mali dvorani Kulturnega doma, je bil prav v tem smislu res prepričljiv in v zadnjih letih morda tudi na najvišji kvalitetni ravni. To že ni bil več samo javni nastop, temveč prej javni koncert, za katerega sicer še vedno veljajo šolska merila, ki pa je obenem tudi že jasno nakazal izrazite muzikalične talente in zanesljivo perspektivo njihovega nadaljnjega glasbenega razvoja.

V nad dveurnem sporedu se je občinstvu, ki je povsem napolnilo malo dvorano (in mnogi smo morali tudi stati) predstavilo 15 solističnih izvajalcev, zbor harmonikarjev in združena mladinska pevska zbora z Opčin in iz Trsta-Sv. Ivana. Vse skladbe so bile primerno izbrane za izvajalske sposobnosti posameznih gojencev, tako da so lahko pokazali vse tisto, kar je mogoče od njih pričakovati na določeni stopnji šolanja, kolikor niso seveda nekateri ta pričakovanja celo presegli. Klavirski trio Črtomir Šiškovič (violina), Iztok Kodrič (čelo) in Vihra Kodrič (klavir), je začel spored s Schumanovo «Sanjava pesem op. 124» in Haydnovim «Menuetom». Obe skladbi je izvajal brez not, lepo uigrano in smiselno interpretirano. Črtomir Šiškovič je nato ob klavirski spremljavi Mojce Šiškovič zaigral na violino še 3. stavek iz Staničevega «Concertina facile» za violino, prav tako na pamet in lepo, Anamarija Bizjak pa je na klavir zaigrala Lisztovo «Consolation št. 3» z izrazitim čustvenim interpretiranjem in zavidljivo tehniko. Ob klavirski spremljavi prof. Gojmira Demšarja je Lucijan Čandek zaigral na rog 1. stavek iz Mozartovega Koncerta v D-duru za rog in izvabil iz svojega trobila lep in mehak in dovolj čist zvok.

Katja Kralj je na violino ob klavirski spremljavi prof. Fedore Ferluga izvajala Corellijev «Corrente iz sonate v d-molu» in pokazala dobro tehniko loka in desne roke, Mojca Šiškovič pa je z velikim občutkom za ritem in niansiranje zaigrala na klavir Chopinov valček v cis-molu. Zaslužen aplavz je za odlično izvedbo Weberjevega «Concertina» požel klarinetist Borut Kodrič ob klavirski spremljavi prof. Erminija Ambrozeta, Maja Furlan pa je na violino pogumno izvajala, ob klavirski spremljavi Danijele Nedoh, Huberjev «Concertino op. 5». Tehnično solidna je bila izvedba 1. stavka iz Beethovnove sonate op. 10 št. 1 v c-molu pianistke Nadje Kralj, Boris Košuta pa je na violino izvajal 1. stavek iz Vivaldijevega Koncerta v G-duru z izredno čistim tonom, dobro tehniko loka in roke ter že kar dognano interpretacijo. Spremljala ga je pri klavirju prof. Fedora Ferluga. Violinist Aleksander Zupančič je z izvajanjem tehnično in interpretacijsko težkega Bachovega Preludija iz partite št. 3 za violino solo izpričal res pomembno tehnično obvladanje godala, ki mu omogoča izvabljanje čistih in barvitih tonov, pianistka Danijela Nedoh pa je za zaključek inštrumentalnih solističnih nastopov izvajala tri kratke, toda po značaju in interpretacijskih značilnostih, zelo različne skladbe: Debussyjevo «Delfske plesalke», Chopinovo «Etuda op. 25 št. 2» in Škerjančevo «Preludij». Njeno izvajanje je bilo tehnično zanesljivo in interpretacijsko smiselno.

Posebnost sinočnjega večera je bil nastop dveh gojencev tečaja za solo petje iz šole prof. Rudolfa Francla. Tenorist Viktor Štoka s Proseka, ki ga poznamo že kot solista moškega zbora Prosek-Kontovel, je ob klavirski spremljavi prof. Demšarja zapel Pavčičevo «Pred durmi» in arijo iz Giordanove opere «Fedora». Njegov lepi tenor je prišel do veljave zlasti v interpretaciji Pavčičevega solo speva, kar potrjuje, da ima Štoka dobre pogoje za koncertnega pevca, mlada sopranistka Danila Hrvatin pa je, prav tako ob klavirski spremljavi prof. Demšarja, zapela Griegovo «Ljubim te» in arijo iz Puccinijeve opere «Gianni Schicchi». Njen glas je močan, lepo moduliran in prijetno barvit v vseh višinah. Nastavek ima zanesljiv, po načinu interpretacije pa ji očitno bolj ležijo operne arije.

Prijetno iznenadenje je predstavljal nastop zbora harmonik pod vodstvom prof. Elijane Zajec, ki je izvajal preludij iz Verdijeve opere «Traviata» in pa Griegovo «V votlini gorskega kralja». Zbor je obe skladbi naštudiral zelo dobro s smiselnim niansiranjem med forti in piani ter ritmično in zvočno zanesljivo.

Za zaključek so nastopili še mladi pevci, skoraj 60 po številu, z vso tisto neposredno prikupnostjo, ki jo zmorejo le otroci. Predstavili so se kar sami, od kod so in kakšni so, pa tudi besedilo vsake pesmice so podali s prisrčnimi recitacijami. Pod vodstvom požrtvovalne in odlične pedagoginje Nade Žerjalove so zapeli šest pesmic (Jerajevo Nesreča, narodni Krasen pogled in Kdo veselo živi, Vrabčevo Zjutraj, Jenkovo Lipa ni Adamičevo Zbadljivka). Vse so zapeli iz polnih pljuč, pogumno, sproščeno, glasovno in intonančno presenetljivo zanesljivo. Prof. Žerjalovi je treba res od srca čestitati za ta zbor.

Občinstvo je vse nastopajoče, najbolj pa naše male prisrčne škrjančke, nagradilo z močnim aplavzom, ki je veljal seveda tudi celotnemu profesorskemu zboru šole, ki je na dosežene uspehe svojih gojencev lahko upravičeno ponosen.

j. k.

SEJA TRŽAŠKEGA OBČINSKEGA SVETA

Naprav za uničevanje smeti ne bodo zgradili pri Orehu

Tržaška občina je sprejela ugovore miljske občine, ki se je uprla, da bi te naprave zgradili pri Miljah

Odbornik za industrijska podjetja dr. Vascotto je na sinočnji seji tržaškega občinskega sveta odgovoril na vprašanja svetovalcev Pincherla (PSIUP), Gaspara (KD), Cesara (PSU) in Cuffara ter Calabrie (KPI), ki so ga vprašali, kako je z gradnjo naprav za uničevanje in predelavo smeti v organsko gnojilo, potem ko je miljski občinski svet zavrnil predlog tržaške občine, da bi te naprave zgradili pri Orehu v miljski občini.

To vprašanje je zavzelo že precej resen obseg, saj tržaška občinska uprava že mnogo let vozi mestne odpadke v kraške doline, kjer povzročajo veliko škodo kraškemu okolju in rastlinstvu.

Kot smo obširno pisali, je miljski občinski svet soglasno sprejel resolucijo proti gradnji tega obrata pri Orehu, ker je miljska občinska uprava ugotovila, da bi tak obrat pri Orehu povzročil veliko škodo prebivalstvu, kmetijstvu, industrijskemu in turističnemu razvoju občine, zaradi smrada, ki bi se širil po daljni okolici in zaradi zasedbe zemljišča, ki je primerno za gradnjo industrijskih obratov. Zato so pooblastili župana, da se z vsemi sredstvi upre zgraditvi tega obrata v miljski občini.

Odbornik dr. Vascotto je v svojem odgovoru napravil daljši prerez skozi zgodovino načrtov in proučevanj o gradnji v Trstu naprav za uničevanje smeti, nakar je izjavil, da je bila občinska uprava, spričo nasprotnega stališča miljske občine, prisiljena, da poišče novo zemljišče za zgraditev teh naprav. Povedal je, da se sedaj občina pogaja za nakup potrebnega zemljišča na področju inudstrijskega pristanišča, ali pa nekje v njegovi bližini. Zdi se, da se je občina odločila za neko zemljišče v dolinski občini, ali pa na griču Sv. Pantaleona v tržaški občini.

Medtem ko sta se svetovalca Gasparo in Cesare v glavnem zadovoljila z odgovorom, sta Pincherle in Cuffaro poudarila, da občinski odbor ne more kar tako sklepati o tem važnem vprašanju, o katerem mora podrobno razpravljati občinski svet. Izrazila sta tudi dvom nad rešitvijo tega vprašanja, kot si ga zamišlja odbor, da bi poleg sežiganja tudi del smeti predelovali v organsko gnojilo. Ta drugi postopek po mnenju dveh svetovalcev še ni dovolj izpopolnjen, ker fermentacija organskih snovi povzroča široko naokrog močan smrad. Zato sta tudi zahtevala, naj bi glede tega vprašanja sestavili posebno svetovalsko komisijo.

Na seji so še drugi odborniki odgovorili na vprašanja svetovalcev, o čemer pa bomo poročali v prihodnjih dneh. Svetovalci so nato potrdili vrsto upravnih sklepov, ki jih je sprejel prejšnji odbor.

DELOVANJE DEŽELNIH ORGANOV

Deželni odbor je odobril obračun za lansko leto

Danes seja deželnega sveta - Delo deželnih komisij

Na deželi razgovori o deželnem razvojnem načrtu

Deželni odbor je na včerajšnji seji odobril obračun za leto 1966, ki ga je predložil odbornik za finance Tripani. Po statutu mora deželni svet odobriti obračun do 31. julija. Še prej pa se mora o njem izreči računsko sodišče. Le tako so zagotovljena deželnemu svetu jamstva, da so računi pravilni. Ker zahteva to precej časa, je odbornik Tripani pohitel, da bi čimprej predložil račun deželnemu odboru. Pri tem je imelo splošno računovodstvo mnogo dela, saj je zlasti zapleteno ugotavljanje ostankov.

Na včerajšnjem sestanku je o obračunu najprej poročal odbornik za finance, in sicer z računovodske in upravne plati. Zatem je odbor proučil obračun. Poročilo o finančni politiki dežele v lanskem letu pa bo odbornik podal v deželnem svetu, potem ko se bo o obračunu izreklo računsko sodišče.

Danes se zopet sestane deželni svet, ki bo razpravljal o zakonskem osnutku, s katerim bodo dopolnili deželni zakon štev. 22 iz oktobra 1965 v prid gradnji šolskih poslopij. Poleg tega so na dnevnem redu tudi vprašanja in interpelacije. V poročilu o zakonskem osnutku pravi poročevalec Zanin, da se je prejšnji zakon pokazal za zelo koristnega, da pa so hkrati ugotovili nekatere pomanjkljivosti, ki terjajo nekaj sprememb. Predvsem bodo predložili spremembo, po kateri ne bodo uživale ugodnosti le občine in pokrajine. Poleg tega bodo z novo opredelitvijo izenačili deželni zakon z državnimi zakoni glede tega predmeta. Drugi spreminjevalni predlog bo omogočil, da bo lahko prispevala dežela 70 odst. celotnega izdatka, če ne bo znašal več kakor 10 milijonov lir. Tretja sprememba se tiče prispevka za šolsko opremo, ki se bo zvišal od 7 na 15 odst.; četrta sprememba pa se nanaša na zvišanje celotnega deželnega prispevka, saj so doslej ugodili samo 55 prošnjam od 141 predloženih. Končno določa novo besedilo, da bodo občine in druge ustanove lahko ponovno vložile prošnje za prispevke.

Včeraj se je pod predsedstvom svetovalca Cociannija sestala prva stalna deželna komisija, ki je izrekla ugodno mnenje glede deželnih upravnih funkcij pri javnih delih, urbanistiki in gradnji ljudskih hiš ter glede ustanovitve deželnih uradov in tehničnih organov. V razpravi so spregovorili svetovalci Renato Bertoli, Coloni, Del Gobbo, De Sandre, Moro, Morpurgo, Šiškovič in Virgolini.

Ob udeležbi odbornika za kmetijstvo Comellija pa se je sestala druga komisija, ki bo tudi izrekla svoje mnenje o ukrepu, ki je bil na dnevnem redu prve komisije. Pri tem je prišlo tudi do razprave o postopku in sicer na zahtevo misovca Boschija. Spregovorilo je več članov komisije, nakar so sprejeli Boschijev ugovor ter odložili razpravo.

V preteklih dneh so bili na deželnem predsedstvu razgovori o deželnem razvojnem načrtu, ki so se jih udeležili predsednik Berzanti podpredsednik Giacometti in odbornik Stopper na eni strani ter tehniki, katerim so poverili nalogo da pripravijo osnutek načrta na drugi strani. O študijah so poročali usklajevalec raziskav dr. Archibugi, ravnatelj raziskav prof. Lacava in ravnatelj družbe Tekne, ki je izvedla razne raziskave. V prihodnjih tednih bodo uradno predložili deželnim organom načrt, ki ga bodo začeli proučevati. S tem bo dežela izpolnila osnovno politično obvezo.

IZ SODNIH DVORAN

Obsojen tatič, ki je kradel v barih

Zasačili so ga v baru Portorico - «Slane» ribe

Pred tržaškim kazenskim sodiščem (predsednik Edel, tožilec Franzot, zapisnikarica Sferco) se je moral zagovarjati včeraj 25-letni Emilio Bencich iz Križa 571, ki je bil obtožen, da je zagrešil več tatvin.

Predvsem so ga dolžili, da je ukradel 15.000 lir in dve steklenici žganja v baru «Rosemarie» na Rotondi del Boschetto. Druga tatvina je bila donosnejša: 50.000 lir, ki jih je Bencich ukradel v baru «Star» v Ul. Valdirivo.

Mladenič je bil obtožen še treh drugih tatvin: 52.000 lir v baru «Portorico», na Trgu stare mitnice, 60.000 lir ter nekatere druge predmete v baru «Portofino» v Ul. Parini 10 in 76.000 ter 3 kg kave v baru «Ovidio» v Ul Timeus 16.

Včerajšnja obravnava je bila pravzaprav sestavljena iz dveh ločenih kazenskih postopkov, ki pa so jih sodniki združili v enega samega. Že iz same obtožnice je razvidno, da se je Bencich specializiral na tatvine v javnih lokalih. Način, ki ga je uporabljal, je bil zelo enostaven: ko so lastniki zapirali pozno zvečer lokale, se je skril v stranišče, ali v kak drug prostor ter počakal, da so vsi odšli. Potem je v miru izpraznil blagajne, predale itd. in nato odšel na en ali drug način iz lokala: včasih je s silo odprl kovinske zastore na oknih.

Sreča ga je zapustila, ko je 8. marca letos kradel v baru Portorico. Ob 4. uri zjutraj ga je presenetila gospodinja, ki se je zelo ustrašila neznanega moškega. Bencichu se je sicer posrečilo zbežati, toda ženska ga je pozneje spoznala s skoraj stoodstotno gotovostjo. Kar pa ga je dokončno pokopalo, so bili prstni odtisi, ki jih je pustil v raznih lokalih.

Sodniki so ga spoznali za krivega ter so ga obsodili na 3 leta in 6 mesecev zapora ter 120.000 lir globe. Poleg tega bo moral prestati tudi zaporno kazen, ki mu jo je naložilo tržaško prizivno sodišče že pred leti.

Pred istimi sodniki se je moral zagovarjati tudi 25-letni Giordano Marsi iz Milj.

Marsija so prijeli financarji na škofijskem bloku, ker je skril v prostor, kjer je navadno spravljeno rezervno kolo, 23 kg rib. Sodniki so ga spoznali za krivega ter so ga obsodili **na 22.000 lir globe.**

Pisma uredništvu

Prejeli smo in objavljamo:

Številka 5 «Zaliva», ki je pravkar izšla, je v primerjavi s prejšnjimi, vsebinski skok, ki bistveno spreminja reviji značaj in vlogo. Značilnost revije od št. 1 do 4 je bila strjena v stavku na platnicah: «odprta vsaki slovenski razsodni besedi, za katero si avtor upa prevzeti odgovornost», in dalje, «uredništvo se prišteva med sodelavce, njih imena so navedena zaradi formalnosti» in med katerimi sem v nekaterih številkah tudi jaz.

To je pomenilo, da je bila politika revije osnovana na najširšem pluralizmu mnenj in da ji je bilo mogoče določiti opredelitev zgolj pri sintezi raznolikih mnenj na skupni imenovalec, ki je pogostoma bil samo navezanost na usodo obstoja slovenske manjšine.

Ob popolni ali delni nevednosti ostalih sodelavcev pa je skupina, ki sestavlja zgolj «formalno» uredništvo, izcimila iz svojih notranjih spoznanj politično sodbo o slovenski levici in objavila uvodnik strankarskega značaja. Da, strankarskega, kajti smisel uvodnika je ravno ustanovitev volilne grupacije slovenskih «emocionalnih socialistov».

Brez dvoma ne more nihče oporekati komurkoli pravice ustanavljati stranke (strančice, kluba ali odbora), saj živimo v državi, kjer se to često pojavlja.

Uredništvo «Zaliva» pa veže s svojim, sedaj ne več formalnim podpisom, vso revijo. Vrata, ki so bila prej odprta, so se trdno zaprla.

Ker pa uredništvo zbira prispevke na osebni ravni in sodelavci ne poznajo ostale vsebine, moramo nujno ločiti odgovornost članov uredništva od mnenja sodelavcev, ki je popolnoma različno.

Nova «emocionalno socialistična stranka» bo po naivnosti in zanesenjaštvu poskus združevanja salonskega značaja, ako se ne bo nanj vsadila politična špekulacija drugih, bolj izkušenih in predrznejših osebnosti, ki jih posebno v krogih slovenskega klerikalnega gibanja ne manjka.

Politični okvir, v katerem more obstajati in delovati katera koli stranka, so mestna stvarnost, množice, politični organi (dežela, občina, provinca), levi center in njegova politika do slovenske manjšine, odnosi do ostalih strank, ki združujejo Slovence.

Vse, ali skoraj vse to, dokazuje, da je morda skrb za našo usodo pripeljala skupino ljudi, ki so živeli ob robu političnega dogajanja, do ne prav izmerjenega izbruha. Marsikateremu ne moremo očitati slabe vere, nestvarnost pa.

STOJAN SPETIČ

V SLOVENSKEM KLUBU

Zanimivo predavanje prof. dr. Dominka

Včeraj zvečer ob 20.30 je univerzitetni profesor dr. Fran Dominko predaval v Gregorčičevi dvorani v Ul. Geppa o temi: «Sodobni pogledi o zgradbi vesolja».

Prof. Dominko je v uvodu prikazal delovanje ljubljanskega zvezdoznanskega observatorija na Golovcu. V glavnem delu svojega predavanja pa je obširno govoril o zgodovini človeške znanosti o vesolju. Na kratko je orisal najstarejše teorije, ki segajo v čase starih grških filozofov ter prešel preko začetka novega veka (Galilei, Kopernik, Newton) do sodobnih gledanj. Izrecno pa je poudaril, da je predavanje posvečeno izključno znanstvenim ugotovitvam na področju zvezdoslovja, in sicer s pomočjo orjaških teleskopov in radioskopov.

Raziskave na tem področju so odkrile, da naš sončni sistem ni v sredini naše galaksije (Rimska cesta), temveč bolj ob njenem robu. Nadalje se je odkrilo, da obstaja milijarda drugih galaksij, od katerih šteje vsaka najmanj toliko zvezd kot naša. V zadnjih časih odkrivajo ozvezdja, ki so oddaljena od nas milijarde svetlobnih let. Ves ta sestav se širi. Kam gre njegova pot? Ali se bo morda pa 30 milijardah let začel nasprotni razvoj? Vsa ta vprašanja so še zavita v meglo. Predavatelja so številni poslušalci toplo nagradili za njegova zanimiva izvajanja.

Z motorjem trčil v avto

Ko se je včeraj zjutraj okrog 9. ure 58-letni delavec Carlo Flego iz Škedenjske ulice 104 na motorju «motom» peljal po Obrežju N. Sauro proti Sv. Andreju, je blizu stavbe štev. 8 iz nepojasnjenih razlogov izgubil oblast nad motorjem, zavozil na desno in po nekaj metrih treščil v parkiran avtomobil. Flego se je prevrnil z motorja, ter se je ranil in udaril po tilniku, levem sencu, čelu, nosu, desnem stegnu in si zlomil desno nogo. Flego je zadobil tudi možganski pretres in izgubil spomin.

Ponesrečenca so z rešilnim avtom prepeljali v bolnišnico. Sprejeli so ga na nevrokirurški oddelek kjer se bo moral zdraviti 30 dni, če ne bodo nastopile komplikacije.

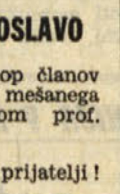

Prosvetno društvo «I. Cankar» priredi v soboto, 20. t.m. ob 21. uri

CANKARJEVO PROSLAVO

Na sporedu sta nastop članov dramske skupine in mešanega zbora pod vodstvom prof. Ubalda Vrabca.

Vabljeni člani in prijatelji!

SLOVENSKA KULTURNO GOSPODARSKA ZVEZA
Komisija za doraščajočo mladino

priredi v četrtek, 18. maja ob 20.30, v mali dvorani Kulturnega doma v Ul. Petronio 4 predavanje

«Zdravstvena problematika šolskega otroka»

Predaval bo **dr. Rafko Dolhar**

Vljudno vabimo vse, ki jim je pri srcu pravilna rast in razvoj otrok.

«LINEA» — VIA CARDUCCI 4 — TRST

Magija barv v bogastvu oblačil «LINEA» ima v svojih izgotovljenih oblačilih silovitost rdeče barve, nežnost rumene in iskrenost sinje barve, spokojnost rjave in duševni mir zelene barve, veselost oranžne in otožnost sive barve.
Vsi barvni odtenki, iztrgani prirodi so danes na voljo cenjeni klienteli trgovine «LINEA», ki se lahko ponaša, da more v vsakem trenutku v vseh letnih časih zadovoljiti vsakogar tako s svojo izredno izbiro modelov, kot tudi s svojimi zmernimi cenami glede na kakovost blaga, začenši od najbolj preprostih pa vse do najbolj razkošnih.

LINEA
TRST
VIA CARDUCCI 4

Slovensko gledališče v Trstu

DANES, 17. maja ob 20. uri v Kulturnem domu (študentski abonma)

Alfred Néoclès Hennequin

MOJE DETE

Komedija v treh dejanjih

KULTURNI DOM

V soboto, 20. maja ob 21. uri (abonma premierski A 1 in A 3 ter prva ponovitev B 1)

SILVANO AMBROGI

BIROZAVRI

(I Burosauri)

Prevod: Niko Košir
Zvočni efekti: Pavle Merkù
Režija in odrska realizacija: JOŽE BABIČ

Prodaja vstopnic vsak dan od 12. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma. Rezervacije na telefon 734265.

V nedeljo, 21. maja ob 17. uri v dvorani Albert Sirk v Sv. Križu

Alfred Néoclès Hennequin

MOJE DETE

ŠOLA GLASBENE MATICE V TRSTU

V nedeljo, 21. maja ob 17. uri v mali dvorani Kulturnega doma

javni nastop gojencev

Sodelujejo gojenci oddelka za solo petje, klavir, dirigentski tečaj, godalni kvartet, orkester Glasbene matice, ki ga vodi prof. Oskar Kjuder ter mladinski pevski zbor «Kraški slavček» iz Nabrežine Doberdoba, ki ga vodita prof. Erminij Ambrozet in Sergij Radovič.

Prodaja vstopnic eno uro pred pričetkom nastopa.

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO TRST

vabi člane in prijatelje na predavanje **dr. Toneta Priverška**, profesorja farmakognozije na ljubljanski univerzi

O ZDRAVILNIH RASTLINAH

ki bo v četrtek, 18. maja ob 20.30 v Gregorčičevi dvorani v Ul. Geppa 9.

Slovenski film VESNA bodo predvajali:

DANES, 17. maja ob 17. uri za mladino in ob 20.30 prosvetno društvo Igo Gruden v Nabrežini;
v **četrtek**, 18. maja ob 20.30 prosvetno društvo Lonjer Katinara v Lonjerju;
v **petek**, 19. maja ob 20.30 Skupni odbor za upravo Prosvetnega doma na Opčinah;
v **soboto**, 20. maja ob 20.30 prosvetno društvo Vesna v Ljudskem domu v Križu;
v **nedeljo**, 21. maja Škedenjsko kulturno društvo;
v **ponedeljek**, 22. maja Škedenjsko kulturno društvo;
v **torek**, 23. maja ob 20.30 pevski zbor Repen v občinski kopalnici v Repnu;
v **sredo**, 24. maja ob 20 30 prosvetno društvo Slavko Škamperle v Trstu;
v **četrtek**, 25. maja ob 20.45 prosvetno društvo Prešeren v Boljuncu

SPZ

Kino

Nazionale 15.30 «Il tigre» Technicolor, Vittorio Gassman. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Excelsior 16.00 «L'uomo di Casablanca» Technicolor.
Fenice 15.30 «Il fischio al naso» Eastmancolor, Ugo Tognazzi, Franca Bettoia.
Eden 16.00 «Un uomo, una donna» Technicolor, 2 nagradi Oscar, Anouk Aimee. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Grattacielo 16.00 «La notte pazza del conigliaccio» Enrico Maria Salerno, Sandra Milo. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Ritz (Ulica San Francesco 10) 15.30 «Scandalo al sole» Technicolor, Sandra Dee. Prepovedano mladini pod 16. letom.
Alabarda 16.30 «Pistole roventi» Technicolor, Audie Murphy, Joan Stanley.
Filodrammatico 16.30 «E la donna creò l'uomo» Senta Berger, Dominique Boschero. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Moderno 16.00 «Ne onore ne gloria» Anthony Quinn, Michele Morgan, Claudia Cardinale, Alain Delon. — Technicolor.
Cristallo 16.30 «Lo strangolatore di Baltimora» Technicolor, Cesare Danova. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Garibaldi 16.00 «Neurose» Nadia Tiller, Amedeo Nazzari. Prepovedano mladini pod 16. letom.
Aurora 16.30 «La truffa che piaceva a Scotland Yard».
Capitol 16.30 «La notte dei generali» Technicolor, Peter O'Toole. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Impero 16.30 «La vergine nuda» Prepovedano mladini pod 14. letom.
Vittorio Veneto 16.00 «Delitto quasi perfetto» Pamela Tiffin.
Ideale 16.00 «Cannoni a Batasi».
Astoria (Ulica Zorutti, filobus št. 1) 16.00 «Le bambole» Gina Lollobrigida, Virna Lisi, Nino Manfredi. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Astra 16.30 «La vera storia di Jess il bandito».
Abbazia 16.00 «Che fine ha fatto Toto Baby» Technicolor, Totò. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Kino na Opčinah

predvaja danes, 17. t. m. ob 18. uri film:

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes, 17. t. m. ob 19.30 Panavision barvni film:

HOTEL DELLE VERGINI

(HOTEL DEVIC)

Igrajo: ROBERT GOULET, NANCY KWAN, ROBERT MORSE
Mladini pod 14. letom vstop prepovedan!

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

16. maja 1967 se je v Trstu rodilo 15 otrok, umrlo pa je 10 oseb.

UMRLI SO: 73-letni Michele Scopazzi, 78-letna Fabiana Fernetti, 53-letni Aldo Milazzi, 66-letna Veronica Pecaric vd. Ellero, 68-letna Maria Cittar vd. Orlando, 58-letna Maria Cheber vd. Vasari, 89-letna Maria Zanuso vd. Padoan, 82-letni Arturo Medeot, 78-letna Caterina Calsutti vd. Lussi, 81-letna Lucia Vecchiet vd. Alessio.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)
All'Angelo d'oro, Trg Goldoni 8; Cipolla, Ul. Belpoggio 4; Marchetto, Ul. Ginnastica 44; Miani, Drevored Miramare 117 (Barkovlje).

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)
Alla Basilica, Ul. S. Giusto 1; Busolini, Ul. P. Revoltella 41; INAM Al Cedro, Trg Oberdan 2; Manzoni, Ul. Settefontane 2.

SLUŽBA OBČINSKEGA ZDRAVNIKA. Za poklic v prazničnih dneh v primeru, če ni mogoče najti drugega zdravnika, je treba telefonirati na štev. 90-235.

ŠIRITE
PRIMORSKI DNEVNIK

Izleti

P.d. «Skedenj» priredi 28. maja izlet v Senj. Vpisovanje vsak večer od 20. do 21. ure v društvenih prostorih.

Naznanjamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustila naša mama in žena

LIDIJA STARC

Pogreb bo danes ob 17.30 iz hiše žalosti, Kontovel št. 290.
Žalujoči: mama, mož Angel, hčeri Edvina in Vesela in vnukinja Tamara ter drugo sorodstvo

Kontovel, 17. maja 1967

PISMO IZ BONNA

ZAKAJ SE ZGODOVINA MORA PONAVLJATI?

Kje so korenine in vzroki ponovnega oživljanja nacionalsocializma v Zah. Nemčiji - Povsem iste besede o domovini - Čudna zveza, ki ne želi tekmecev

Zahodna Nemčija ima zdaj dve nacionalistični stranki: Od Nacionaldemokratske stranke (NDP) bivšega šefa prepovedane stranke Reicha (DRP), von Thaddena, se je ločila nova Nacionalna ljudska stranka (NVP) njegovega glavnega tekmeca in šefa Thielena. Ločitev je bila bolj osebna kot politična: program nove NVP — je rečeno — se bo razlikoval od programa stare NDP samo z «jasno odpovedjo sleherni nevtralistični politiki». To pa Thielena ni oviralo, da bi NDP ne imenoval «bando političnih razbojnikov».

V bistvu je vseeno, ali ima Zvezna republika dve, eno ali pa nobeno stranko, podobno NDP ali enakim skupinam, kakršnih je bilo po vojni v tem delu Nemčije že več, in povečini ne kdo ve kako uspešnih. Vseeno je, ne zaradi idej in politike, ki bi jih te stranke ali skupine zastopale — zaradi česar so nekatere tudi prepovedane — marveč zaradi tega, ker tudi NDP še zdaleč ni edino zatočišče elementov, ki so nacionalizem frontalno zoperstavili demokraciji — na škodo zadnje. «Zakaj se pri nas,» je pred kratkim vznemirjeno vprašal neki publicist, «godovina mora vedno ponavljati?»

Tudi weimarska demokracija — je dejal — je odprla vrata in pripravila teren hitlerjevskemu skrajnemu nacionalizmu. Danes so okoliščine v Nemčiji in Evropi sicer drugačne, ni več revščine in brezposelnosti v prvi, oba njena dela — vzhodni in zahodni — sta postala sestavni del širših evropskih tokov in procesov, ki tudi Nemčiji odvzemajo možnost, da bi zahtevala in našla svoj «življenjski prostor» na tuji račun. Prav zaradi tega pa je vladna «politika zedinjevanja» v Zvezni republiki v bistvu nacionalistična, kot tudi praktično odpravlja potrebo, da bi to vlogo uspešno opravljala opozicija.

V politiki velikih strank centra pravzaprav ni nobenih bistvenih razlik. Dve osnovni točki socialdemokratskega programa sta bili — še v času, ko je SPD vodil Kurt Schumacher — «nesoglasje z mejo na Odri in Nisi» ter «nasprotovanje prisilni združitvi s komunisti». Danes o domovini z istimi besedami in na domala enak način govore tudi krščanskodemokratski predsednik Bundestaga, Gerstenmaier, pa šef Krščansko-socialne stranke, minister Strauss, kakor tudi šef Socialdemokratske stranke, vicekancler Brandt, in pa voditelj Svobodnodemokratske stranke, vicekancler Mende.

Stranke tega «velikega centra» so sicer združene tako družbeno kot nacionalno. Družbeno, glede na željo, da bi se ohranil (ter «izboljšab) obstoječi družbeni red. Nacionalno pa v zvezi z idealom «velike domovine» — po možnosti v mejah iz leta 1937. «Nacionalni ton,» je dejal te dni neki strokovnjak, «ni prišel z desnice. Postopoma je prešel v politično akustiko Zvezne republike iz nedeljskih govorov, memorandumov in predvolilnih parol uglednih rodoljubov iz sredine.» Zakaj bi, potemtakem, tu še obstajala neka «desnica»?

Izrednemu kongresu NDP v Nürenbergu se je spričo tega — in uspešno — postavil po robu združeni center: sindikati in socialdemokrati, skupaj s svobodnimi demokrati in Straussovo Krščansko-socialno stranko. Čudna zveza, ki ji ni primera v analih Zvezne republike. Na vsak način pa je odkrito pokazal, kako je NDP strankam, ki si laste monopol na nacionalne ideje, nezaželen tekmec. Toda s svojimi poslanci v štirih deželnih parlamentih, je NDP postala preveliko breme v praktičnem ravnotežju sil, po nekakšnem tujem sporazumu združenih strank sredine.

To tezo potrebujejo tudi statistični podatki: na volitvah za Bundestag so stranke desno od sredine iz leta v leto prejemale manj glasov. Še l. 1949 so jih zbrale 13,8 odstotka, leta 1953 12,2, leta 1957 9,3, leta 1961 3,7, a leta 1965 3,6 odstotka. Očitno je — glasi zaključek — da so velike stranke vedne postale dovolj nacionalistične. Tako, da so mnoge osebnosti prešle iz desničarskega v centralni tabor, kot npr. bivši voditelj blok-beguncev, Seiboth. Volivci bodo na «centru» pogosto naleteli na iste osebe in podobne ideje kot na «desnici».

Pri tem je, kot pravijo nekateri, leva politična meja pod strogim nadzorstvom, vtem ko se desna izgublja v megli. In to gotovo ne zaradi izrecne volje kogar si bodi ali pa zaradi določenih «pozitivnih predpisov» (kot je npr. prepoved KP), temveč zaradi tega, ker — je marsikdaj res težko reči, kje se v pogledu idej in politike preneha «sredina» in začne «desnica».

Meja proti «levici» je vendarle mnogo jasnejša. Predvsem v osnovnih stališčih glede Nemčije in Evrope. Kdor priznava dve nemški državi ali mejo na Odri in Nisi, ta je za stranke «sredine» avtomatično na «levici» ter, kot takšen «nevaren».

In tako se je pred zaprtimi vrati znašla te dni tudi pacifistka, profesorica Claire Marie Fassbinder. Rektor bonskega vseučilišča ji je namreč prepovedal, da bi v predavalnici imela svoje predavanje o Nemčiji, češ da ga je predsednik Luebke postavil pred alternativo: ali on, kot častni senator vseučilišča, ali profesorica Fassbinder. «Vseučilišče,» je izjavil rektor zaprepadenim študentom, «mora ostati otok miru.»

V tem primeru pa v resnici ni bila sporna toliko politika sama po sebi, kolikor njena vsebina. Profesorica Fassbinder se je bila, namreč, izjasnila za priznanje druge nemške države, pri čemer ji je nad 500 študentov navdušeno ploskalo. S tem — je dejala — bi avtomatično bila rešena tudi usoda meje na Odri in Nisi.

Zahodnonemški center si, očitno, te usode ne zamišlja na takšen način. In v tem je vsekakor politično bližji «desnici», a v skrajni liniji tudi nacionaldemokratom. Le-ti so ostali brez svojega izrednega kongresa, kolikor so se tako v Wuerzburgu kot v Nuernbergu znašli pred zaprtimi vrati dvorane, ki so jo bili najeli in tudi že plačali. Kljub temu pa ni še nobenemu prišlo na misel, da bi Nacional-demokratski stranki namenili usodo, ki je bila zadela KP Nemčije, da bi jo torej z zakonom prepovedali.

Zakaj neki?! Nacionalističnim koncepcijam je nevarnejša prof. Fassbinder kot pa Adolf von Thadden ali Fritz Thielen. Kdor bi s priznanjem stvarnosti skušal razbiti iluzije neizpolnjenega ter neuresničljivega velikonemškega sna, ta tvega, da ga proglase za nevarnega, pa ne zato, ker bi ga imeli za tekmeca, marveč, ker bi ga smatrali za nasprotnika.

Ž. BRIHTA

Zenica je bila pred zadnjo vojno komaj pomembno naselje, danes pa je važen industrijski center. V ospredju metalurški zavod, v ozadju dimniki plavžev

Okoli vsakega velikega diamanta se splete zgodba...

Po dolgih letih se je Sobrinu sreča nasmehnila toda zaman

Tolpa nepoštenih ljudi je človeka ogoljufala, vendar pa tudi sama izgubila pri tem življenje

Pravijo, da na svetu ni velikega diamanta, da bi se okoli njega ne spletla kaka legenda. Včasih gre tudi za bolje žalostno zgodbo. To se je zgodilo tudi z brazilskim diamantom «007», ki ga je proti koncu leta 1965 našel v rumenkastem rečnem blatu iskalec diamantov Sobrino. Navedli so diamant z označbo «007». Toda ta oznaka nima nikakršne zveze z Bondovimi filmi «007». Pod to številko je bil diamant registriran. Brazilski «delavec brez poklica» Barbos Sobrino je dolgo let, skoraj vse življenje, preživel v iskanju diamantov v blatu reke, ki teče v bližini nove prestolnice Brasilie. Ko je nekega dne konec 1965. leta vendarle prišel do «zmage», je «fantastični» diamant od 400 karatov skrbno skril in odšel v mesto, da bi ga vnovčil, preden bi o njem kaj zvedel kdo drug. Mož se je zavedal, da je z odkritjem tega bogastva spravil v nevarnost tudi svoje življenje. V vsej tajnosti je prinesel diamant v predmestje Brasilie, kjer je bil zaposlen njegov starejši sin. Ta je o sreči obvestil svojega največjega prijatelja, nekega Izaka. Ta pa je takoj stopil v stik z nekim Grkom Bazilezosom Takapulosom.

Sobrino je mislil, da je s tem našel pravo pot, da bo namreč diamant primerno vnovčil. Sledilo je še nekaj sestankov, na katerih so se dogovorili za ceno in ostale formalnosti. In v petek, ko banke ne poslujejo, je Grk Takapulos izročil Sobrinu dva čeka po milijon dolarjev in prevzel diamant. Hkrati je Grk izročil Brazilcu tudi potrdilo o svojem tekočem računu v neki banki.

Sobrino je mislil, da je končno postal bogat, hkrati se mu ni bilo treba več bati — je mislil —, da ga kdo napade, da bi mu odvzel diamant.

Še isti dan se je Grk Takapulos sestal s svojim «sodelavcem» Sirijcem Ajudom Abulom in z njim odpotoval v Montevideo, to se pravi 2300 kilometrov južno od Brasilie.

Ko sta Sirijec in Grk prispela v Montevideo, sta se jima pridružila še ciprski Grk Koslidis, naslednji dan pa še Panajotis, po rodu tudi Grk. Ker v Montevideu ‚poslovni tovariši' niso mogli vnovčiti diamanta, v trenutku niso vedeli, kaj naj počno. Sirijec je predložil, naj bi odpotovali v Španijo, kjer ima ugledne sorodnike, ki se ukvarjajo s trgovino. Toda vtem ko so trije «tovariši» skušali priti do potnih dokumentov, je Takapulos sedel v letalo in odpotoval v Pariz in tri dni pozneje je bil že v rojstnem mestu Atenah. Ostali trije tega «pobega» niso vzeli za šalo. Po svojih zvezah so kmalu ugotovili, kam je Takapulos odpotoval in takoj prišli za njim v Atene.

Sobrinu se je sreča nasmehnila in on se je nasmehnil njej, žal pa je njegov veseli smeh kmalu usahnil

Vtem ko so se štirje «tovariši» motali po Montevideu, Parizu in Atenah, je Sobrino doživel največje presenečenje, lahko bi rekli tudi katastrofo, kajti v trenutku, ko je predložil v banki dva čeka po milijon dolarjev, so mu rekli, da ne bo dobil zanju niti dolarja, kajti Grk Takapulos nima pri njih tekočega računa, celo niti vinarja ne.

V obupu se je Sobrino obrnil za pomoč sinovemu prijatelju detektivu Assunciu. Ta se je takoj vrgel na delo. Najprej je začel po svojih zvezah kontrolirati pošto, ki jo je dobivala Takapulosova žena. Kmalu je prišel do pisma, v katerem jo mož vabi, naj takoj pride v Atene. Ko je ta odšla v mesto, da bi nabavila potne dokumente, je Assuncio že opravil svoje: preko svojih zvez je dal sporočiti Takapulosovi ženi, da bo mogla zapustiti Brazilijo šele tedaj, ko bo njen mož pristal na njen odhod. In tako je Grk padel v zanko. S prvim letalom je prihitel v Rio de Janeiro, kjer so ga aretirali že na letališču.

Tu so ga prijeli v roke privatni agenti, tovariši že omenjenega Assuncia, ki so ga odpeljali na neko posest na podeželju. Toda Grk, ki je opeharil Brazilca, je trmasto zanikal vse. Po dolgem mučenju pa je le priznal, da je sprejel diamant, ki pa da ni bil diamant, ker da se mu je razbil, ko mu je padel na tla. Nekega dne pa je Grku uspelo pobegniti s posestva. Prijavil se je policiji. S policijo pa je bil Assuncio v zvezi in ga kmalu dobil spet v roke. Prevažal ga je po Urugvaju v prtljažniku svojega avtomobila in ga tako izmučil, da je po 4000 kilometrih poti Grk vendar pristal, da bo spregovoril. Povedal je, da je diamant v Atenah in sicer zakopan na vrtu pri nekem Koslidisu.

Takoj so se pogodili o nadaljnjem iskanju. Največ naj bi dobil Sobrin, ostali «sodelavci» Grk Takapulos in njegov rojak Koslidis pa bi dobila po 100.000 dolarjev vsak. Precejšen del pa bi pripadel tudi Assunciu. Toda kako priti do diamanta. Assuncio je v družbi z dvema prijateljema odletel v Atene in tu so začeli mrzlično iskati diamant na dvorišču hiše, kjer naj bi ga bil skril Takapulos in sicer na dvorišču hiše Koslidisa.

Policija pa jih je zalotila in nagnala. Assuncio je doživel še drugo presenečenje: brž ko je stopil na brazilska tla, so ga aretirali. Žena ujetega Grka je sporočila policiji, da je mučil njenega moža in ko je bila prijava napisana, so ga morali aretirati, čeprav je bil z njimi povezan.

Medtem pa so v Atenah zvedeli, da je nekdo iskal diamant «007». Mnogi so se lotili iskanja velikega diamanta, katerega vrednost se ne da oceniti. Policija je imela veliko dela, ker so se javljali ljudje, ki so «vedeli», kje je diamant. V mnogih atenskih vilah so prekopali dvorišča in vrtove. Vse delo je bilo brez haska. To je bilo v prvi polovici leta 1966.

Nekaj mesecev po tej zgodbi in po aretaciji goljufa Takapulosa so v neki stranski ulici španskega mesta Barcelone našli mrtvega Sirijca Amula. Mesec dni kasneje je pod ruševinami rojstne hiše našel smrt Koslidis. Od vseh treh «poslovnih tovarišev» Takapulosa je ostal živ še Panajotis. Toda tudi on je pri neki prometni nesreči v Atenah izgubil življenje.

Ostal je torej živ le goljuf Takapulos, ki pa, kot se zdi, dejansko ne ve, kje je veliki diamant.

Nesrečni Sobrino, ki je sedemnajst let iskal srečo v blatu diamantne reke, je ostal ogoljufan in nadaljuje z ispiranjem blata. Toda pravijo, da se človeku sreča nasmehne le enkrat v življenju. Njemu se je nasmehnila konec leta 1965.

TRŽAŠKA KNJIGARNA

je ob izidu novih knjig «NEKROPOLA» prof. Borisa Pahorja in «ODMEVI Z ROBA» prof. Andreja Budala povabila oba pisatelja, da bi ljubiteljem lepe knjige podpisala svoji novi deli. Pisatelja sta povabilo sprejela za

jutri, 18. maja od 18. do 19. ure

Tržaška knjigarna nadaljuje s tem kulturno posebnost, ki jo je uvedla že ob ustanovitvi in je prepričana, da se bo slovensko občinstvo z veseljem odzvalo.

TRŽAŠKA KNJIGARNA
Trst, Ul. sv. Frančiška 20
tel. 61-792

NA SREČO GRE LE ZA TEORETIČNA RAZGLABLJANJA

Hoteli bi uničiti ves ledeni oklep Severnega tečaja

Ves proces bi bil kaj enostaven, toda kakšne bi bile posledice Najbolj drzna in nevarna je zamisel Američana Fletcherja

Skupina sovjetskih znanstvenikov je proučila v najrazličnejših aspektih zanimiv načrt za «spremenitev prirodnih pogojev» evropskega in ne le evropskega Severa. Po tem načrtu bi izginili ledeniki Severnega tečaja, odstranili bi torej «klobuk ledu», ki prekriva velikanska področja Arktike.

Prof. M. Budiko meni, da je možno raztopiti led Arktike s pomočjo določenih kemičnih sredstev. Gre za neko kemično sestavino, ki bi jo posuli ali polili čez določene mase ledu. To kemično sredstvo sestoji iz molekul, ki na eni strani vsrkavajo vodo, na drugi pa jo odbijajo. Sončni žarki z lahkoto prodrejo skozi tenko plast kemične sestavine, pri tem pa že omenjena posebna lastnost molekul povzroči to, da voda izpod te plasti ne izhlapeva, hkrati pa toplota, ki skozi njo prihaja, topi led. Po nekih računih bi z razmeroma majhno količino te kemične snovi mogli prekriti tisoč kvadratnih kilometrov Severnega ledenega morja in že s tem bi se temperatura vode dvignila več kot za pet stopinj Celzija. Po trditvah prof. Budika bi «izginotje» ledu z Arktika omogočilo tolikšen dvig temperature na severnem področju, da bi formiranje novega ledu v bodoče bilo nemogoče.

S temi idejami in podatki je prišel prof. Budiko na dan na mednarodnem zasedanju strokovnjakov, ki so se v Los Angelesu ukvarjali s problemi spreminjanja klime na raznih področjih našega planeta. Takoj za prof. Budikom je prevzel besedo ameriški polarni raziskovalec Fletcher, ki je glede tega rekel:

«Raztopitev ledu in ledenikov Arktičnega ledenega morja bi najprej povzročila dvig temperature v zimski dobi in znižanje povprečne temperature v poletnem razdobju. To bi veljalo tudi za področja z zmerno temperaturo v Evropi in Ameriki, to se pravi za področja Severne Evrope in Severne Amerike. V splošnem pa bi klima utrpela velike spremembe, ki bi utegnile povsem onemogočiti sedanje oblike kmetijskih kultur. Norveška, Islandija, Finska in Severna Kanada bi bile pod stalnim dežjem. V notranjosti celin pa bi se ustvarila skorja ledu, podobna tisti iz ledene dobe, ki so jo ta področja doživela pred približno 15 tisoč leti. Na področjih skandinavskih držav, Kanade in ZDA bi bilo kmetijstvo, kakršno imajo danes, nemogoče.

Kakor vidimo, so napovedi, ki jih je prikazal ameriški strokovnjak Fletcher, v nasprotstvu s tem, kar je napovedal sovjetski strokovnjak prof. Budiko. Toda ali je res, da so tako mračne napovedi upravičene? Sovjetski akademik prof. I. Gerasimov, direktor zemljepisnega zavoda pri sovjetski akademiji znanosti je glede tega izjavil:

«Predvsem bi hotel poudariti, da sta sodobna znanost in tehnika v stanju rešiti problem izboljšanja klime na arktičnem področju. Koncept o ledeni skorji na tem področju potrjujejo med drugim tudi računi, ki temeljijo na analizi termičnih bilanc. Kljub temu pa bi izginotje ledene skorje motilo kroženje vlage med severnimi in južnimi področji in bi v marsičem spremenilo temperaturo v poletnih in zimskih časih. Najvažnejše pri tem pa je to, da bi se krepko dvignila raven vseh oceanov. Iz tega logično izhaja zaključek, ali je sploh umestno da bi začeli razkrajati ledenike severnega tečaja, pa čeprav s svoje strani nisem tako črnogled glede morebitnih posledic kopnenja ledu. Znanstveni tisk je podrobno proučil razne variante, ki se nanašajo na uničenje arktičnih ledenikov, toda vsaka izmed teh variant naleti na določene pridržke. Predlog, kako npr. prekriti ledenike s temno snovjo, da bi s tem zmanjšali odbijanje sončnih žarkov in posredno s tem povečali njihov učinek, bi zahteval uporabo ogromnih količin najbolj preprostega sredstva — premoga. Zelo zapletena je tudi uporaba zelo tanke plasti, ki bi jo sestavljale monomolekularne kemične sestavine. Končno, če bi hoteli raztopiti ledenike Arktike s pomočjo toplih voda, ki prihajajo z Atlantika, da bi jih nato speljali v Pacifik, bi bilo potrebno, zgraditi velikanski jez v Beringovi ožini.»

«Samo ob sebi se razume — nadaljuje prof. Gerasimov — da bi bil najbolj nevaren, kar se tega tiče, načrt, ki ga je prikazal prof. Fletcher. Ta predlaga, da bi ledenike, ki prekrivajo Arktiko, razdrobili in raztopili z jedrskimi bombami. Poleg tega bi morali strokovnjaki določiti in proučiti vse posledice, ki bi jih imele večje spremembe v klimi, tako na področju Arktike, kot tudi na «sosednih področjih» Arktike, začenši s severozahodno Evropo in Severno Ameriko. Šele po podrobnejši proučitvi nujnosti ali navidezne nujnosti uničenja ledenikov Arktike bi bilo primerno in morda celo dopustno lotiti se praktičnih ukrepov za izvedbo tega drznega načrta.»

V BAKRU PRI REKI

Slovesna otvoritev novega pristanišča za izkrcavanje rud

Danes bodo v Bakru pri Reki slovesno izročili svojemu namenu novo pristanišče za izkrcavanje rudnin, katerega začetna zmogljivost je preračunana na 3 milijone ton mineralov na leto. Uralni otvoritvi naprave ne ustreza dejansko odprtje novega pristanišča, ki praktično deluje že od preteklega februarja, to je od trenutka, ko je švedska ladja «Raunala» pripeljala prvi tovor 63.000 ton železne rude iz Brazilije. Tej ladji je sledila v prvih dneh aprila druga švedska enota «Nikkala», ki je iztovorila 71.500 ton rude iz istega izvora. Med slovesno izročitvijo pristanišča svojemu namenu bo zasidrana ob njegovi operativni obali tretja švedska ladja za prevažanje razsutih tovorov bulk-carrier «Rautas», ki ima v skladiščih nadaljnjih 64.000 ton železne rude iz Brazilije. Gre za prve tri pošiljke brazilskega blaga, v okviru kontingenta 400.000 ton minerala, ki ga je kupila avstrijska železarska družba «Voest» iz Linza za svoje potrebe. Za prevoz blaga skrbi stockholmska pomorska družba «Grangesberg company», ki prevzema rudo v pristanišču Tubarao v Braziliji ter ga dobavlja avstrijskemu železarskemu koncernu preko Reke odnosno preko njenega satelitskega pristanišča Bakar.

Violist Bruno Giurana na četrtkovem simfoničnem koncertu

Na koncertnih sporedih le redkokdaj srečamo violo v funkciji solističnega inštrumenta. V orkestru prevzemajo skupine viol navadno vlogo izpolnjevanja harmoničnih tonov, izjemoma pa tudi melodije. To glasbilo ima v zgodovini razvoja godalnih inštrumentov posebno tradicijo, ki sega daleč nazaj v dobo baročnega ustvarjanja. Skupina viol je zelo obsežna in obsega v glavnem violo da gamba in violo da braccio.

V tej skupini najdemo danes še ponekod violo d'amore, ki ima sedem parov strun. Od teh je polovica napeta pod ubiralko, ki ob igranju prosto resonirajo in dajo zvoku posebno milino. Razliko današnje viole in klasične viole d'amore nam je v četrtek prikazal v najlepši luči priznani violist Bruno Giuranna, ki je izvajal na sodobni violi najprej Bartokov koncert za violo in orkester. Giuranna je neprekosljiv mojster na svojem glasbilu in je obvladal z največjo lahkoto izredne tehnične probleme te prelepe stvaritve. Njegov ton je širok in plemenit. Oblikovno jasnost in slogovno enotnost je podčrtal orkester, ki ga je vodil dirigent Wilfried Boetcher s prefinjenim čutom za skladnost skupnega predvajanja in pretehtanost zvočne gmote ,upoštevajoč pri tem tonski značaj solističnega glasbila.

V koncertu za violo d'amore in godala, ki ga je napisal Vivaldi, je dosegel Giuranna — v posrečeni obdelavi Barbare Giuranne — še večji uspeh. Iz tega plemenitega glasbila je pričaral Giuranna v srce segajočo tonsko milino, posebno v zvenečih arpeggih kadence. Tudi v tem primeru zasluži dirigent popolno priznanje za sodelovanje v skupni igri z godali. V tretjem stavku «Allegro vivace» je navdušenje poslušalcev vzkipelo do vrhunca. Solist, dirigent in orkester so bili deležni navdušenega odobravanja.

Novost za Trst je bila tudi Veretijeva «Uvertura zvona» za veliki orkester. Modernistično zasnovana partitura te skladbe je realistično opisnega značaja, ki prikazuje priložnostno razpoloženje, katerega ustvarja klic zvonov. Še v svetlejši luči se je pokazal dirigent Boetcher z elegantnim predvajanjem Schubertove simfonije v D-duru iz leta 1815, ko je bilo Schubertu komaj 18 let. On in njegov odlični orkester gledališča Verdi sta žela iskreno odobravanje navdušenega poslušalstva.

O «nepotrebni hazardni igri v vesolju»

NEW YORK, 16. — Stroški za spremembe pri gradnji vesoljske kabine «Apolon», za spremembe namreč, ki jih zahtevajo po tragediji, ki se je 27. januarja letos zgodila na oporišču Kennedy, bodo znašali približno 75 milijonov dolarjev, kar je okoli 422 milijard lir v naši valuti. Ta sredstva bodo vzeli iz skladov, ki jih predvideva ameriški proračun za načrt «Apolon» v zvezi s pristankom prvega ameriškega kozmonavta na Luni do leta 1970. Tako pravijo v krogih NASA.

Iz tega izhaja, da ustanova NASA ne bo zahtevala od kongresa novih sredstev, da bi mogla izdelati primernejšo in bolj varno vesoljsko ladjo «Apolon», pa čeprav so v zvezi z že omenjenim požarom potrebne zelo velike tehnične spremembe.

Hkrati ko se to zatrjuje v krogih NASA, se vendarle slišijo tudi druga mnenja, ki so povezana tudi s tragično smrtjo sovjetskega kozmonavta Komarova in po kateri se spravlja v dvom to, ali bi bilo sploh primerno tvegati še večje žrtve, da bi prišli na Luno do leta 1970, kot je preteklo nedeljo rekel direktor NASA James Webb.

O tem razpravlja tudi «New York Times», ki v uvodniku z naslovom «Nepotrebna hazardna igra v vesolju» kritizira Webbovo prenapetost in izraža upanje, da bo kongres posegel v vso zadevo in postavil nova vprašanja in morda tudi kaj prepovedal. Seveda bi mogel kongres s tem v zvezi postaviti kako vprašanje vodstvu NASA, ki «bi mogla spraviti v nevarnost življenja še drugih astronavtov».

RIM, 16. — *Kakor poroča agencija Novosti, se je proizvodnja električne energije v uzbeški sovjetski republiki v letih 1959 do 1965 povečala za 180 odst. Vsako leto se električni vodi v tej republiki podaljšajo za 800 do 900 km. Električna mreža v tej republiki je zajela že malone vsa naselja. Minister za industrijo Aziz Hamidov je izjavil, da se bo do leta 1970 proizvodnja električne energije povečala še za 120 odstotkov in dosegla količino 25 milijard kWh.*

Da bi se ti načrti uresničili, bodo povečali skoraj vse sedanje termične centrale, posebno še centrale v Taškentu, Navoiju in Tahiatašu. Hkrati pa se pospešeno gradijo vodne centrale, kot na primer centrali v Čiarvaku in Šodjentu. Naglo grade tudi novo termocentralo v Sir Darji, ki bo največja v tej republiki z zmogljivostjo obilnih 4 milijonov kWh.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Potegnili boste določeno korist iz sleherne ugodne priložnosti. Bežno srečanje s staro ljubeznijo.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Pazite, da se ne zamerite nekemu predstojniku. Potrebna je večja strogost do najmlajših.

DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.) Zasnovali boste ugodno priložnost, da bi povečali svoj kapital. Prisluhnite glasu svojega srca.

RAK (od 2.6. do 22.7.) Končno boste imeli vse na razpolago za uresničitev neke ideje. Glejte, da bo vzdržljiva imela, kar potrebuje.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Imejte popolno zaupanje v svoje sodelavce. Skušajte prenesti svoje veselje do življenja tudi na druge.

DEVICA (od 23.8. do 2.9.) Bodite kar se da previdni do oseb, ki poslujejo neresno. Nekdo ni vreden pozornosti, ki mu jo posvečate.

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) Neki trgovski posel boste uspešno opravili le s pomočjo strokovnjaka. Normalen razvoj na čustvenem področju.

ŠKORPIJON (od 23.10. do 21.11.) Ne zapletajte stvari, ki so same po sebi enostavne. Ognite se neke čustvene pustolovščine.

STRELEC (od 22.11. do 20.12.) Ne trudite se, da bi si pridobili nekaj, kar je že izgubljeno. Premagajte svojo željo po samohvali.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Imate nekaj slabih svetovalcev, ki se jih čimprej otresite. Pozabite na to, kar je bilo.

VODNAR (od 21.1 do 19.2.) Idealno vzdušje za uresničitev drznih podvigov. Udeležite se družabne prireditve, na katero boste povabljeni.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Upoštevajte tudi mnenja svojih sodelavcev. Pretiran ponos je v ljubezni škodljiv.

RADIO VELEVIZIJA

SREDA, 17. MAJA 1967

Radio Trst A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 — Poročila - 7.00 Koledar - 7.30 Jutranja glasba - 11.35 Šopek slovenskih pesmi - 11.50 Glasovi in slogi - 12.10 Pomenek s poslušalkami - 12.25 Za vsakogar nekaj - 13.30 Glasba iz filmov - 17.00 Tržaški mandolinski ansambel - 17.20 Zabavali vas bodo - 17.45 Nekaj jazza - 18.00 Ne vse, toda o vsem - 18.15 Umetnost in prireditve - 18.30 Organistka Lilian Capponi - 18.55 Skupina «The Five Lords» - 19.10 Higiena in zdravje - 19.25 Zbor «Vinko Vodopivec» iz Kromberka - 19.45 Orkester «The Troubadors» - 20.00 Šport - 20.35 Simfonični koncert. V odmoru: Socialne vede - 22.05 Solisti lahke glasbe - 22.45 Sentimentalne pesmi.

Trst

12.05 Lahka glasba - 12.25 Tretja stran - 13.40 Enodej. «Alissa» - 14.40 C. Ridomi: «Prigoda 43».

Koper

6.30, 7.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 19.15 — Poročila - 7.15 Jutranja glasba - 8.00 Prenos RL - 10.15 Poje Marisa Colomber - 11.00 Lahka glasba - 11.15 Plošče - 11.30 Današnji pevci - 11.45 Glasbeni zmenek - 12.00 in 13.00 Glasba po željah - 13.40 Moški zbor iz Sežane - 14.00 Glasbeni vrtiljak - 15.00 Baletni odlomki - 15.45 Od Soče do Drave - 16.20 Otroški kotiček - 16.45 Plošče - 17.00 Operna glasba - 17.40 Ples - 18.00 in 19.30 Prenos RL - 19.00 Ritmi - 22.15 Kvintet Manna - 22.35 Paganin in Schubert.

Nacionalni program

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 — Poročila - 8.30 Jutranje pesmi - 8.07 Zvočni trak - 10.30 Šola - 11.30 Operna antologija - 13.33 Nepozabne pesmi - 14.40 in 15.10 Plošča za poletje - 16.00 Program za najmlajše - 16.40 Komorna glasba - 17.20 Jazz - 17.45 Književnost in umetnost - 18.15 Glasba za mladino - 19.35 Luna park - 20.20 Verdijeva opera «Rigoletto» - 22.30 Glasbeni spored.

II. program

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 — Poročila - 8.45 Plošča za poletje - 9.40 Glasbeni album - 10.00 Roman - 10.40 Glasba po željah - 11.42 Pesmi desetletja - 14.00 Juke box - 15.15 Tenorist Bruno Sebastianutto - 15.35 Komorna glasba - 16.00 Mednarodna lahka glasba - 17.05 Plošča za poletje - 17.35 Orkester - 18.35 Enotni razred - 20.00 Glasbeno govorni spored - 21.00 Znanstvena oddaja - 21.10 Ob 20-letnici milanskega Piccolo teatro - 21.50 Plesna glasba.

III. program

10.00 Operna glasba - 11.00 Schumannove skladbe - 11.35 Dvořakov kvintet, op. 81 - 12.20 Sibelius - 12.30 Bachova suita št. 6 - 13.00 Simf. koncert - 14.30 Tenorist Georg Vielden - 15.30 Ital. skladatelj Luigi Nono - 16.35 Rimski Korzakov - 17.10 Vivaldijeve skladbe - 17.30 Lahka glasba - 18.45 Kulturno življenje - 19.15 Vsakovečerni koncert - 20.30 Brahmsove skladbe - 21.00 Afriška neodvisnost v poeziji - 22.30 Visoki srednji vek.

Slovenija

6.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.30 — Poročila - 8.05 Glasbena matineja - 8.55 Pravljice in zgodbe - 9.10 Zabavni zvoki - 9.45 Andersen - Vodopivec: Globina zvona - 10.15 Komorna glasba Glinke - 10.45 Človek in zdravje - 11.00 Turistična napotki 11.15 Slovenski zbori - 12.00 Na današnji dan - 12.10 Pevci zabavnih melodij - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Iz Verdijeve opere «Rigoletto» - 13.30 Priporočajo vam . . . - 14.05 Melodije - 15.30 Pianistka Hilda Horakova - 16.00 Vsak dan za vas - 17.05 Mladina sebi in vam - 18.00 Aktualnosti - 18.15 Iz naših studiov - 18.45 Naš razgovor - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Glasbene razglednice - 20.00 Švara: Veronika Deseniška - 22.10 Za ljubitelje jazza - 22.50 Tom Gunn: Pesmi - 23.05 Melodije.

Ital. televizija

Od 8.50 do 12.00 Šola - 12.30 Nadaljevalni tečaj - 17.00 Giocagiò - 17.30 Dnevnik - 17.45 Program za mladino - 18.45 TV razprava - 19.15 Poljudna znanost - 19.45 Šport in kronike - 20.30 Dnevnik - 21.00 Berlin 1954: Pobeg Otta Johna - 22.00 Športna sreda - 23.00 Dnevnik.

II. kanal

18.30 Angleščina - 21.00 Dnevnik - 21.15 Deval - De Stefani: «Tovariš», dvodejanka.

Jug. televizija

9.55 Iz zvezne skupščine - 11.00 in 14.50 TV v šoli - 11.55 in 15.45 Angleščina - 12.20 in 16.10 Osnove splošne izobrazbe - 17.05, 20.00 in 22.05 Poročila - 17.10 Na Deveti otok — potopisna reportaža - 17.31 Naše prijateljice živali - 17.55 Obzornik - 18.15 Tisočkrat zakaj - 19.00 Reportaža - 19.30 Šola dokumentarnega filma - 20.30 Iz zvezne skupščine - 21.37 S. Prokofjev: Drugi klavirski koncert.

Goriško-beneški dnevnik

SKLEPI OBČINSKEGA ODBORA

Odobrili so 250 tisoč lir za ureditev bližnjice na Oslavje

Problem okrepitve odvoza smeti in odpadkov V ponedeljek bo seja občinskega sveta

V ponedeljek zvečer je imel občinski odbor v Gorici svojo običajno tedensko sejo, ki jo je vodil župan Martina. Ob tej priliki so proučili nekaj važnejših občinskih problemov, kot so okrepitev odvoza smeti in odpadkov ter problem razmestitve industrijskih podjetij. Odbor se bo sestal v petek na ponovno sejo, na kateri bo nadaljeval s proučitvijo osnutka občinskega proračuna. Končno so sprejeli tudi županov predlog za sklicanje seje občinskega sveta za ponedeljek 22. t. m. ob 18.30 uri.

Pri nadaljnjem delu so odobrili nekatere ukrepe v korist šol, športa in turizma. Dalje so sprejeli nekatere ukrepe v korist prometa. Tako so odobrili občinski prispevek za cestno vzgojo dijakov višjih srednjih šol ter gradnjo prometnega otoka na Travniku. Spremenili so tudi cenik za vožnje s taksiji. Sprejeli so tudi nekaj ukrepov v korist občinskih uslužbencev in nekatere od njih bodo predložili predhodno v odobritev občinskemu svetu.

Na predlog odbornika za javna dela Lupierija je odbor odobril več javnih del. Med temi naj omenimo predvsem ureditev prvega dela bližnjice iz Pevme proti Oslavju na Vinčih, kjer bodo postavili široko stopnišče in bodo predvidoma v ta namen potrošili 250 tisoč lir. S tem bo končno vendar ugodeno tej nujni potrebi zlasti za Oslavce, ki že toliko časa čakajo na to delo. Med drugimi javnimi deli naj omenimo prispevek Konzorciju Krmin - Gradiška za tlakovanje enega dela Ulice Brigata Sassari, dalje zgradnjo nove ulice za povezavo novega naselja ISES pri Kraški ulici, za kar bodo potrošili pet milijonov lir. Odobrili so še nekaj drugih javnih del v Gorici in Ločniku.

Končno so na seji sprejeli in odobrili poročilo o kolavdaciji poslopja srednje šole «Vittorino Locchi» ter dovolili odkup nekaterih stanovanj po ljudskih hišah; končno so odobrili tudi dražbeno oddajo dobave opreme za osnovno šolo v Ul. Cipriani.

Preložen tedenski sejem v Gorici

Pokrajinska zveza potujočih trgovcev pri CISL sporoča, da je občinska uprava v Gorici določila, naj bo prihodnji tedenski sejem v sredo 24. namesto v četrtek 25. maja; to zaradi praznika Rešnjega telesa, ki je v četrtek.

V soboto v Ronkah seja občinskega sveta

V soboto 20. maja ob 20.30 bo imel občinski svet v Ronkah izredno sejo. Na dnevnem redu je med drugim predlog, da bi dvignili prosto osnovo za družinski davek od sedanjih 230 na 330 tisoč lir. Svetovalci bodo morali imenovati tudi svoje zastopnike v razne odbore.

Predvideno je, da bodo na začetku seje počastili spomin sovjetskega vsemirskega letalca Komarova in obravnavali dve interpelaciji KD o občinskih stroških za ljudske hiše in o delih za ureditev Trga Unità d'Italia. Dve interpelaciji pa je vložila večina in med temi je ena o političnem razvoju v Grčiji.

Prometna vzgoja mladine

V telovadnici sirotišnice «Lenassi» v Gorici so te dni zaključili z izpiti teoretični del tečaja za prometno vzgojo učencev osnovnih šol v Gorici. Praktični izpiti bodo dopoldne 18. in 19. maja v voznem parku na Trgu Battisti. K praktičnim izpitom je bilo pripuščenih 161 učencev od celotnega števila 273 vpisanih. V primeru slabega vremena bodo praktične izpite odložili in določili poznejši datum.

MEDTEM KO PRIPRAVLJAJO SEZNAME UPRAVIČENCEV

Julija začetek razdeljevanja bencinskih bonov v Tržiču

Prejemali jih bodo tudi lastniki vozil iz občine Doberdob

Na županstvu v Tržiču pripravljajo urad za razdeljevanje bencinskih bonov proste cone. Kakor je znano, je trgovinska zbornica pooblastila občinske uprave štirih področij naše pokrajine, da bodo razdeljevale bone. Distribucijski urad v Tržiču bo v pritličnih prostorih, kjer so bili svoj čas uradi za delo. Osebje sedaj pripravlja sezname upravičencev, se pravi lastnikov prevoznih vozil na motorni pogon. Sodijo, da jih bo okoli 10.000; pravico do bonov bodo pridobili na podlagi prošnje, ki jo bodo morali vložiti v tem uradu. Na županstvu v Tržiču bodo prejemali bone tudi vozniki iz občine Doberdob, medtem ko bodo upravičence iz Foglia na vključili pod Gradiško. Pred tedni smo poročali o količinah pogonskega goriva za posamezna vozila, ki bodo znašala polovico količine namenjene vozilom v občinah Gorica in Sovodnje.

Niso še dokončno določili, kdaj se bo pričelo razdeljevanje bonov. Opraviti je treba še precej upravnega, dela, preden bodo seznami na red. Vsekakor bodo morali upravičenci počakati vsaj še dva meseca, nekako do meseca julija, ko bo do prejeli tudi zaostanke.

Zadnji počitek Andreja Pipana

Včeraj popoldne so v Gabrjah položili k zadnjemu počitku Andreja Pipana. Od njega so se poslovili številni sorodniki, prijatelji in znanci. Ob 16. uri so truplo prepeljali iz mrtvašnice glavne bolnišnice na njegov dom, od koder se je ob 18. uri odvil žalni sprevod na domače pokopališče. Krsto so nosili in spremljali sedanji in poprejšnji občinski odborniki in svetovalci. Pri odprtem grobu se je od pokojnika poslovil župan Jože Češčut, ki je s toplimi besedami orisal pokojnikov lik.

V nedeljo na Goriškem obisk «prijateljev vina»

V nedeljo 21. maja bo prispela na Goriško na obisk skupina 300 udeležencev VII. vsedržavnega shoda prijateljev vina. Pripeljala se bo s 4 avtobusi in 40 osebnimi avtomobili. Okoli 16. ure se bo ustavila v Redipuglji ter si ogledala pokopališče, pozneje pa bo odšla na goriški Grad. Odpeljala se bo v Spesso in Angoris, kjer bodo kongresistom postregli z našimi tipičnimi vini ter jih seznanili s problemi našega vinarstva.

Cesta zaprta za promet

V četrtek bodo za 15 dni zaprli za promet Ul. Coronini, in sicer na odseku Drevored XX. septembra - Androna della Pergola, kjer bodo zamenjali plinske cevi.

PISMO UREDNISTVU

Prašičja kuga je že v Latisani

Spoštovani urednik,

prejšnji dan sem videl v filmskem obzorniku v nekem goriškem kinematografu, kako grozne posledice prinaša afriška prasičja kuga. Komentator je pojasnil, da bolezen v nekaj dneh pobere na tisoče živali, ki se je skorajda ne morejo upirati. Prašičji hlevi v Italiji (in tudi v Franciji) so zdecimirani, tako hude so njene posledice. Oblasti so nemočne pred njo ter odrejajo zakopavanje poginulih živali. Govori se, da so brezvestni mešetarji (kot pogostoma z govejimi živalmi, obolelimi za slinavko in parkljevko) razširili to bolezni, ki so jo zasledili že v Latisani.

Z redkimi izjemami na Goriškem nimamo večjih prašičjih hlevov, zato pa skorajda ni večje kmetije, kjer bi ne redili po eno žival ali dve. Gre za pomembno živinorejsko panogo, ki bi jo kazalo zaščititi. Zanima me, če je kmetijsko nadzorništvo v Gorici na to vprašanje pomislilo in kaj je že storilo, da se prepreči širjenje prašičje kuge tudi na naše območje.

(sledi podpis)

OPOMBE UREDNISTVA: Na dopis opozarjamo kmetijsko nadzorništvo v Gorici, ki ima na voljo dovolj osebja in strokovnjakov (pred dnevi so imenovali novega šefa), da bi se na primeren način, zlasti z razkuževanjem, s cepljenjem in preventivnimi ukrepi, postavili bolezni po robu.

SINDIKALNE VESTI

Izidi volitev v tovarnah SAFOG in Nuova San Giorgio

V prvi je dobila največ glasov CGIL, v drugi pa CISL

Včeraj in v ponedeljek so bile v kovinarskih podjetjih SAFOG in Nuova S. Giorgio v Gorici volitve novih notranjih komisij, ki so dale naslednje rezultate:

V SAFOG: volivcev 257; CGIL je prejela 130 glasov in bo imela v notranji komisiji 2 zastopnika, CISL 68 glasov in enega zastopnika, UIL 15 glasov in nobenega zastopnika ter CISNAL 23 glasov in 1 zastopnika. Belih glasovnic 8 in neveljavnih 13.

V Nuova San Giorgio: volilo je 226 delavcev: CGIL 96 (dva izvoljena), CISL 110 (2), UIL 20 (—).

Za uradnike sta bila v obeh podjetjih izvoljena predstavnika CISL, ker je edino ta sindikalna organizacija predložila listo.

Pri prejšnjih volitvah so delavci obeh podjetij volili skupno pri SAFOG ter so bili doseženi naslednji rezultati: CGIL 202 glasova; CISL 145; UIL 59 in CISNAL 26. V notranji komisiji so imeli CGIL 3, CISL 3 in UIL 1 zastopnika.

Folklorne prireditve ob cesti vina in češenj

V Steverjanu se je z uspehom zaključil spomladanski praznik, ki ga je Pro loco organizirala z namenom, da bi valorizirala turistične zanimivosti goriških Brd. Prireditev, ki je potekala ob lepem spomladanskem vremenu, se je začela pri pevmskem mostu, kjer se cesta vina in češenj razdeli na dvoje ter skozi Pevmo in Oslavje po eni strani ter skozi Grojno po drugi strani vodi v Steverjan. Pevski zbor Seghizzi in folklorna skupina Santa Gorizia sta se vsaka v svojo stran odpeljala na turistično pot. Ustavila sta se pri vseh gostilnah, ki jih ni malo, zapela in zaplesala, ponovila točko, če so gostje zahtevali, ter se z avtobusom pomikala proti Steverjanu. Prvi so prišli pevci Seghizzija, fokloristi pa veliko kasneje, morda tudi z dveurno zamudo. Na travniku Formentinijevega gostinskega obrata, kjer je nova godba na pihala v svojih novih uniformah veselo igrala poskočnice, je sledil zanimiv program, ki so ga pripravili vsi trije ansambli. Pobuda je doživela lep uspeh, tako da jo nameravajo vključiti v redni vsakoletni spomladanski program turističnih prireditev.

Oslepljen zaradi luči se je poškodoval v avtu

V ponedeljek zvečer nekaj po 22. uri se je vračal 54-letni Bruno Bella, doma iz Gorice, na Travniku 38, z avtom podjetja Damiani-Culot iz Romansa proti domu Ko je privozil do križišča pri Zagraju so ga po njegovi izjavi zaslepile luči nasproti prihajajočega avta in zato je naglo pritisnil na zavore. Zaradi močnega sunka je udaril z glavo ob prednjo steno avta, se pri tem udaril v lobanjo, ranil na lasišču ter se odrgnil po desni nogi. Odpeljali so ga v goriško civilno bolnišnico, kjer so ga pridržali za 10 dni na zdravljenju.

BREZPOSELNI ŠOFER IZ GORICE

V duševni potrtosti si je skušal vzeti življenje

V civilni bolnišnici skušajo Cargu rešiti življenje

Včeraj dopoldne nekaj pred 10. uro si je na svojem domu v Gorici, Drevored XX. septembra št. 118 poskusil vzeti življenje 47-letni šofer Federico Cargo. Malo prej je odšel v stranišče, kjer si je s kuhinjskim nožem, ki ga je nesel s seboj prerezal trebuh in grlo, ter si zadal še številne rane drugod po telesu. Po dejanju je imel še toliko moči, da je prišel sam zopet na hodnik, kjer ga je srečala njegova 18-letna hčerka, ko je ves krvav padel na tla.

Takoj so poklicali avto Zelenega križa, ki je nesrečnega moža odpeljal v civilno bolnišnico. Tam so ga pridržali z rezervirano prognozo, ker niso gotovi, če mu bodo lahko rešili življenje.

Za zadevo se zanima tudi leteči oddelek civilne policije. Ugotovili so, da je Cargo brezposeln ter da se ga večkrat polasti duševna potrtost. Zdi se, da se ga take depresije lotevajo zlasti po nekem prometnem incidentu, pri katerem je dobil telesne poškodbe. Cargo ima poleg žene dva otroka, 18-letno hčerko in 14-letnega sina.

Ul. della Barca v Gorici ponovno odprta za promet

Včeraj so ponovno odprli promet za motorna vozila v Ul. Bolivia della Barca, ki je bila več tednov zaprta, ker je občinski tehnični urad izvedel na njej potrebna popravila. Med drugim so popravili in razširili zloglasni ovinek, ki je povzročil že toliko prometnih nesreč. Hitrost na njej bo še vedno omejena na 50 km, pravtako pa je prepovedano prehitevanje. Vsekakor pa bo preurejena cesta bolj sposobna za promet, ki je na tem predelu vedno zelo živahen.

Kino

Gorica

VERDI. 17.00: «Il ritorno dei magnifici sette», Jul Brynner. Ameriški kinemaskope v barvah.
CORSO. 17.00: «K. O. va e uccidi», N. Parebti in L. Love. Barvni film; mladini pod 14. letom prepovedan.
MODERNISSIMO. 17—22: «Il faraone», George Zelnik in Barbara Bryl; poljski barvni kinemaskopski film, mladini pod 18. letom prepovedan.
CENTRALE. 17.15: «Io non protesto, io amo», C. Caselli in M. Girotti. Italijanski kinemaskope v barvah.
VITTORIA. 17.15—21.30: «Desideri sole», Vittorio Caprioli in Stefania Sabatini, italijansko fracoski film.

Tržič

AZZURRO. 17.30—21.30: «Johny Chobcho — il pistolero», F. Sinatra.
EXCELSIOR. 17.30—22: «Atragon». Kinemaskope v barvah.
PRINCIPE. 17.30—22: «Le spie uccidono in silenzio», L. Jeffries in E. Danielli, v kinemaskopu in barvah.

Ronke

EXCELSIOR. 19—21.30: «Johnny West il mancino», D. Palmer in D. Parson.
RIO. Zaprto.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna AL CORSO, Marzini, Korzo Italija št. 89, tel. 24-43.

LEKARNA V TRZICU

Ves dan in ponoči je dežurna lekarna «Al Redentore», dr. Enneri in de Nordis, Ul. F.lli Rosselli 21, tel. 72340.

LEKARNA V RONKAH

Ves dan in ponoči je dežurna lekarna «Alla stazione» dr. Matitti — Vermeljan, Ulica Garibaldi 3, tel. 75046.

Mali oglasi

VELIKA konfekcijska trgovina v Gorici išče moško in žensko osebje za prodajanje oblek in druge konfekcije, starost od 17 do 24 let, za priporočilo je fotografija, šolsko spričevalo in znanje slovenskega jezika. (Casella postale 11).

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

ATLETIKA — 18. MAJA V LJUBLJANI II. MITING «ALPE-ADRIA»

Na startu olimpijci in rekorderji

Prisotni atleti iz ČSSR, Madžarske, Avstrije, Jugoslavije in Vidma - Nazadnjaško stališče deželnega odbora FIDAL

Atletska zveza Slovenije tudi letos pod pokroviteljstvom trgovinske zbornice Slovenije tradicionalni miting ob priliki sejma «Alpe-Adria». Tekmovanje bo v četrtek, 18. maja na centralnem stadionu v Ljubljani.

Na lanski izvedbi so nastopili tudi atleti iz naše dežele in dosegli nekaj res odličnih rezultatov. Naj omenimo le Videmčana Tomaella, ki je v teku na 400 m zmagal v odličnem času 48"7 in pa Goričana Musulina, ki je bil v teku na 110 m čez zapreke drugi s prav tako odličnim rezultatom 14"9.

Tekmovanje je bilo lani ekipno, letos pa je prireditelj razpisal konkurenco za posameznike. Poleg atletov iz držav, ki sodelujejo na sejmu Alpe-Adria in sicer Italije, Avstrije in Jugoslavije bodo tekmovali v Ljubljani tudi atleti iz Češkoslovaške in tudi nekaj odličnih predstavnikov iz Madžarske.

Miting bo na izredno visoki tehnični ravni, saj bodo na startu olimpijske kolajne in evropski prvaki. Madžarska bo zastopana s štirimi zvenečimi imeni: kroglo bo metal Vilmos Varju, evropski prvak in rekorder z 19,61 m in bronasta kolajna na olimpijskih igrah v Tokiu, v kopju bo nastopil Gergely Kulcsar, bronasta kolajna na igrah v Rimu, srebrna na igrah v Tokiu in prav taka na zadnjem evropskem prvenstvu v Budimpešti. Med ženskami bo nastopila Zsuzsa Nagy (800 m), druga na zadnjem evropskem prvenstvu. Naj takoj omenimo, da bo na progi 800 m startala tudi evropska prvakinja Vera Nikolić (Jugoslavija). Borba za prvo mesto bo zato gotovo izredno ostra in čeprav smo komaj na začetku tekmovalne sezone je možno, da niti tehnični rezultat ne bo izostal. Četrti Madžar bo Lajos Mecser, drugi v teku na 10.000 metrov na zadnjem evropskem prvenstvu in eden najboljših dolgoprogašev na svetu sploh. Tekač bo v Ljubljani nastopil na 5000 m.

Jugoslavija bo zastopana verjetno z vso svojo elito, saj je miting v Ljubljani izbirnega značaja za državno reprezentanco. Zanimiv izgleda predvsem tek na 800 m, kjer bosta Jugoslovana Medžimurec in Jokić skušala premagati že prestari državni rekord Vipotnika 1'49"2 iz leta 1957. Osebni rekord Medžimurca znaša 1'49"5, Jokića pa 1'50"2. Baje sta oba tekača v zelo dobri formi. Jugoslovanska predstavnika bosta imela vsekakor dobre kliente v Čehih. Startal bo tudi Jungwirth, lani četrti na evropskem prvenstvu in z 1'46"7 eden najboljših v Evropi. Za to progo se bo verjetno odločil tudi Odložil, ki je sicer specialist na 1500 m, kjer ima izreden rekord 3'37"6 in je na olimpiadi v Tokiu osvojil kar drugo mesto za Novozelandcem Snellom. Odložil spaca med ožjo skupino najboljših srednjeprogašev na svetu, tekač ki lahko zmaga prav na vsakem tekmovanju. Atleti iz ČSSR, člani praške Dukle, so vsi kandidati za zmage ali vsaj boljša mesta. Tekmovali bodo še: Hoffman (5000 m), Kynos (100 m, 10"4), Balšanek (5000 m, 14'9"0), Cečman, Mandlik, Taftl (palica 480 m), Burda (višina 205 cm), Nemčovsky, Rehan in bivši evropski rekorder v metu krogle Jiri Skobla (18,52), ki je pravi veteran atletike, saj je svoj največji uspeh dosegel v daljnem 1956, ko je na olimpiadi v Melbournu osvojil bronasto kolajno.

Poleg teh vrhunskih atletov, bo na startu tudi slovenska elita, nekaj najboljših atletov iz Avstrije in predstavniki iz naše dežele Furlanija-Julijska krajina, sicer samo tekmovalci kluba AS Udinese. Zelo uboga udeležba iz naše dežele je pravo presenečenje, kaže, da je bo tra tej zelo nazadnjaški potezi, ki nas privede k temu, da gremo koledarju in pogledamo če morda res še nismo kje v letu 1927 ali 1937 in ne v 1967, organizem, ki je odgovoren za razvoj atletike, to je sam deželni odbor italijanske atletske zveze, ki je vabilo ustreznega organa iz Slovenije popolnoma spregledala. Pripomniti moramo, da je atletika (je za deželni odbor FIDAL res kraljica športov!?) verjetno edini šport, kjer ni uradnega sodelovanja med našo deželo in Slovenijo.

Ne glede na udeležbo iz naše dežele bo tekmovanje v Ljubljani na izredno visoki tehnični ravni in za začetek sezone eno največjih v Evropi.

Tomaello — lanski zmagovalec z 48"7 bo imel letos močnejše nasprotnike

KOLESARSTVO — ŠESTA IZVEDBA ETAPNE DIRKE PO FURLANIJI-JULIJSKI KRAJINI

Na startu v Lignanu 120 najboljših amaterjev

Udeležbo je prijavila tudi jugoslovanska ekipa z Biličem na čelu

VIDEM, 16. — V petek se bo začela šesta izvedba etapne dirke za amaterske kolesarje po deželi Furlanija-Julijska krajina. Prireditelji so že izbrali njaboljše amaterje, katerih seznam, ki bo vseboval 120 imen, bodo objavili jutri. Na startu bo tudi jugoslovanska ekipa, ki jo bo načeloval Cvetko Bilič.

Amaterji bodo v treh etapah prevozili 488 km. Prva etapa se bo začela v Lignanu Sabbiadoro v petek, cilj pa bo v Trstu. V soboto bodo kolesarji nadaljevali po 166 km dolgi progi do Ravascletta, v nedeljo pa se bo dirka zaključila v Vidmu, medtem ko bo start 159 km dolge proge v Arta Terme.

Prvi dan bo zelo primeren za hitrostne kolesarje, ki bodo imeli pred seboj 163 km skoraj izključno ravnine. Druga etapa bo bolj naporna, ker bodo morali preko prelaza Montecroce Carnico, kjer bodo prišli na svoj račun vzponski kolesarji, ki bodo favoriti tudi v zaključnem dnevu.

Celotni dirki bo sledil tehnični komisar italijanske reprezentance Rumedio, ki bo opazoval nastop nekaterih kolesarjev, ki pridejo v poštev za Tour de l'avenir. Med temi so Pancino, Chemello, Conton, Martinello, Gregori itd.

TENIS

RIM, 16. — Avstralka Leslie Turner je osvojila prva dva naslova letošnjega mednarodnega prvenstva Italije. Turnerjeva je v finalu ženskega singla premagala brazilsko predstavnico Mario Bueno 6:3, 6:3, v finalu ženskega doubla pa skupno z Američanko Rosemarie Casalsovo italijansko dvojico Lazzarino-Pericoli 7:5, 7:5.

V polfinalu moškega singla je Avstralec Tony Roche premagal Italijana Nicolo Pietrangelija 7:5, 6:3, 8:6, v drugem polfinalnem dvoboju pa je Avstralec Mulligan odpravil Romuna Tiriaca, ker je ta v četrtem setu odstopil, ker je moral odpotovati domov. V polfinalu moškega doubla sta Mulligan in Pietrangeli klonila avstralskemu paru Bowrey - Davidson, Roche (Avstralija) in Wilson (Anglija) pa južnoafriški dvojici Kewitt - McMillan.

NOGOMET

Priprave za nedeljsko tekmo

Enajsterica Vesne 4 Bar Šport Ciano 1

V okviru priprav za nedeljsko srečanje z nogometno ekipo iz Pozzualija je prejšnjo nedeljo popoldne na nabrežinskem igrišču Vesna odigrala trening tekmo z ekipo ostalih kriških igralcev zbranih pod imenom Bar Šport Ciano. Končni rezultat 4:1 dokazuje stalno premoč Vesne v obeh polčasih. Vesna je pokazala lepo igro in tudi v vrstah nasprotnikov ni manjkalo borbenosti. Kriški navijači upajo, da se bo Vesna v nedeljo prav gotovo izkazala s svojim elanom nasproti furlanskim nogometašem.

V enajsterici Bar Šport Ciano so nastopili kriški nogometaši, ki igrajo pri drugih športnih društvih kot n pr. Verginella in Husu, nekateri mladinci ter bivši igralci. Lastniku bara šport gosp. Lucijanu Tencetu gre vsa zahvala in priznanje za organizacijo nedeljske tekme, saj mu je uspelo v skoraj enem samem dnevu zbrati nasprotnika Vesne. Kot vidimo, se s športnim zanosom marsikaj doseže.

D. S.

JOSIP KRAVOS: 11.

ZADNJA INTERDACIJA

Doživetja in opazovanja

Od vojaškega črnoborzijanca Nicole sem kupil 10 kg koruzne moke in mu plačal s tisočakom, ki sem ga položil na mizico. Bil pa je še z neko žensko in glasno klepetajoč je naglo pobral denar, potem pa tajil, da ni videl nič na mizici in da sploh nisem plačal. Enako je trdila tudi ona ženska. Zgrozil sem se in terjal, naj mi vrne denar, možak pa je hotel proč z denarjem in moko. Popadla me je obupna jeza in zgrabil sem kopačo. Moram omeniti, da je njih kopača drugačna kot naša, bolj lahka in ima toporišče okroglo, malo debelejše kot naše grablje. Pahnil sem ven iz casette njega in žensko, ki ga je spremljala. Ko sem tako skušal preplašiti s šapo tega goljufa, vidim, da stiska v roki veliko svetlo pištolo, s katero prične z razdalje dveh metrov streljati. Jaz sem se moral z vso spretnostjo braniti s sukanjem kopače, sledeč njegovi roki, v kateri je držal pištolo, da sem tako prestrezal strele v hrbet jeklene kopače, dokler ni izpraznil pištole. Šele nato ga udarim z ušesom kopače po roki, da mu odleti pištola, ter stečem še za njim. Babnica, ki je stekla za njim, pa je kričala «Fesso, fesso!» Moja žena se je tako prestrašila, da se je vsa tresla in jokala. Jezila se je name, da sem moral popustiti in molčati ter se ne upreti goljufom, vsega zmožnim. Opravičeval sem se, da nisem vedel, da je oborožen in da naj bo zadovoljna, da se je tako srečno izteklo. Vendar pa me je ena krogla malo oplazila po kolenu in mi preluknjala hlače. Napravil sem res usodno napako, kajti nekateri vaščani so me obsojali, ker niso vedeli, da je imel Nicola pištolo, ko sem jaz tekel s kopačo za njim. Zato sem se jim moral še dolgo opravičevati, češ da sem se branil. Tudi ko sem šel vprašat za nasvet odvetnika, ki je bil v Montecalvu kot begunec iz Neaplja, mi je rekel, da sem jaz predrzen, da je to pri njih v navadi, posebno v teh vojnih razmerah in v tem uboštvu, da utajijo, če le morejo in da nisem smel tvegati svojega življenja, ker imajo pri njih vsi orožje, posebno pa še nepridipravi. Pravil mi je, kako se je pripetilo njemu še hujše v tistem tednu, ko je bil na obisku v Neaplju. Ko se je vračal od prijatelja ob desetih ponoči, so ga obkrožili neznanci in ga popolnoma do golega slekli na ulici, ter mu z njegovo pištolo žugali pod nosom. Pravil sem to tudi marescialiu, on pa se je le smejal in mi čestital, da se je še tako dobro izteklo, saj so v istem mesecu njegovega sina popolnoma okradli in še pretepli povrhu. Svetoval mi je, naj nikar ne pravim tega drugim, ker mi bodo sicer rekli še «fesso».

Zima na prelomu 1943-44 je bila dolga in huda. Najhujši mraz je pritisnil šele v februarju in pokril vso pokrajino Irpinio z ledenim snegom, tako da je večina oljk popokala od mraza. Tamkajšnji ljudje so pravili, da ne pomnijo še tako hude zime. Tudi interniranci iz okolice Ariana so težko preživljali to hudo zimo. Jaz sem hodil ponoči po poljih v snegu obirat ostali ohrovt in njegove zmrzle poganjke, da je žena kuhala joto. Alenki sem, da je raje jedla preprosto čorbo, tvezil, kaj vse bomo jedli, ko se vrnemo v Trst. In ko je odstavljala žlico, je še vedno ponavljala vprašanja: «Oče, in kaj še?» Tudi bonbone in čokolado. In kakšni so bonboni in kakšna je čokolada? In strmela je v mater, ki je s koncem žlice devala v usta malemu, sedem mesecev staremu Marku, isto jed.

To zimo sem stesal iz odlomljenih oljčnih vej majhne sanke, ki so se jih Alenka in drugi vaški otroci zelo veselili. Bilo jim je to otroško preprosto vozilo nadvse zanimivo, ker pri njih ni v navadi.

Omenil sem že, da je bil Čedo Žic silen in neustrašen borec. Tiste tedne po kapitulaciji je izkoristil prvo možnost, da je zbežal iz Italije v svojo ljubljeno Dalmacijo in se je takoj priključil tamkajšnjim partizanom. Spomladi leta 1944 pa je prišel Riko s sklonjeno glavo k nam poročat, da je ta naš junaški tovariš padel v borbi za svobodo. Ob tej žalostni vesti smo vsi obnemeli, le Riko je začel jokati na glas. Meni je zastala sapa, da sem postal kar omotičen, ker tako junaškega in zmožnega mladeniča študenta v internacijah nisem res nikjer srečal. Bil je vedno prvi med prvimi.

Šel sem počasi k Pietru Cristiniju, da tudi njemu naznanim to žalostno novico. Bilo je že proti večeru in v lekarni ni bilo drugih kot don Domenico, ki se je pogovarjal z njim. Vprašala sta me po novostih. S težavo sem izustil: «Čeda Žica ni več; padel je v svoji domovini v borbi proti okupatorju.» Ko sva Cristini in jaz negibno stala s sklonjeno glavo, se je Domenico pokrižal in po premolku dejal: «Pred takimi žrtvami človek glavo kline.» Ko smo potem nadaljevali pogovor, je Domenico hitel pripovedovati, da je v zgornji Italiji koalicijsko odporniško gibanje. In da je obnovljena stranka «Partito popolare» preimenovana v stranko «Krščanska demokracija» pod dobrim vodstvom Alcida De Gasperija in da je bil on prej v tej stranki in da ostane sedaj v njej s še večjo vnemo. Cristini je grenko očital, da so bile vse stranke premalo budne v odporu in da je zato prišlo do fašistične diktature. Oba sta poudarjala, da je pri njih vedno manjkalo žilave in odločno napredne mladine; take, kot je bil Čedo Žic.

Kasneje je odšel še Riko v narodnoosvobodilno vojsko. Prve čase je bil v zbirališču v Gravini, od koder me je prišel tudi obiskat v Montecalvo. Potem pa je bil poslan v Split, kjer sva se kasneje srečala. Konec poletja, ko so zavezniki zasedli južno Italijo in tako tudi našo vas Montecalvo, koder pa so samo bežno šli skozi, se je življenje razvijalo naprej skoro po istem tiru, samo da se je vse za petkrat podražilo in se je črna borza večala. Razlika je bila le v tem, da od tedaj nisem hodil več podpisovat.

Mene je tisti čas zadela največja nesreča, kar sem jih doživel. Tamkajšnji ljudje so rekli, da se je zgodil čudež, da sem sploh ostal živ. Ker pa jaz v čudeže ne verjamem, se moram zahvaliti le svoji podedovani fizični in moralni vzdržljivosti, moji ženi in vsem, ki so mi takrat pomagali. Nekega jutra sem najprej čutil bolečine v trebuhu in nato sem se začel tresti in potiti, bruhati in odvajati vse hkrati in na vse pretege. Zdi se res neverjetno čudno, če rečem, da sem v nekaj urah izmetal iz sebe kakih deset litrov izcedkov in še kar naprej me je sililo k bruhanju in odvajanju. Ko sem pa ostal negiben, so me začeli napadati in zvijati krči po vsem mišičevju. Posebno pa v grlu in vratu, koder so se naredile nekakšne bule. Sprva mi je žena pomagala, kot je znala, pridrževala in masirala. Ko sem pa začel v neznanskih krčih tuliti, so prišli sosedje in ugotovili, da je kolera, po njihovem «la colica». Ta bolezen je njim dobro znana, ker se večkrat ponavlja zaradi slabih higienskih razmer. Vendar pa zanjo ni pomoči, konec je skoro gotova smrt. Preplašeni otroci in žena so začeli jokati, ko so slišali vse to. Nekdo je stekel po zdravnika. Ko je ta zvedel, za kaj gre, je šele čez čas prišel in tudi on je izjavil, da proti tej bolezni ni druge pomoči, kot da drgnejo s špiritom in masirajo. Vrnil se je pod večer, mi dal neko injekcijo, potipal žilo na zapestju in rekel ženi polglasno, naj se vda v zlo usodo, ki jo čaka, kajti drugega ni upati. Jaz sem še kot v polsnu vse to slišal in videl ženin prestrašeni izraz obraza, ko je stoječ ob strani držala v naročju malega Marka, ki je mirno sesal prstek. Ponoči so prišli še drugi vaščani in čuli tiho pri meni. Počasi sem se umirjal in zgubljal v blodnji in potem padel v nemirno spanje.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNISTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica 24 Maggio 1/I Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338, 95-823 — NAROČNINA: mesečna 800 lir — vnaprej četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir celoletna 7.700 lir — SFRJ posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/1., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani — 501-3-270/1 — OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir. — Mali oglas 40 lir beseda — Oglasi tržaške in goriške pokrajine se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana» — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst